

การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด

สุนิษา เกาะอ่อม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2562

**The development of Thai Language essay writing Ability of
Pratomsuksa 2 Students by using Mind Map**

Sunisa Koraom

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education**

Department of Curriculum and Instruction

College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

2019

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด

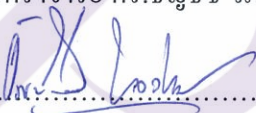
เสนอโดย นางสาวสุนิษา เกาะอ้อม

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชติ ทองเอม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชติ ทองเอม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้น โกศล)

วันที่ ... 6 ... เดือน ... กันยายน พ.ศ. 2562...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด
ชื่อผู้เขียน	ศุภนิษา เกาะอ้อม
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองएम
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย 3) ศึกษาความพึงพอใจ ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ 4) Paired simple t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการทดสอบการเขียนแบบประสบการณ์และแบบจินตนาการนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าสถิติ $t = 30.543$ และค่า Sig = .000 3) ความพึงพอใจภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.26)

คำสำคัญ: การพัฒนาความสามารถการเขียน, ความเรียงวิชาภาษาไทย , แผนผังความคิด

Thesis Title	The development of Thai Language essay writing Ability of Pratomsuksa 2 Students by using Mind Map
Author	Sunisa Koraom
Thesis Advisor	Ass.Prof.Dr.Anchali Thongaime
Department	Curriculum and Instruction
Academic Year	2019

ABSTRACT

The objectives of this experimental research were 1) to develop the Thai writing ability of Prathomsuksa 2 students using mind mapping, 2) to investigate the learning achievement in Thai writing, and 3) to investigate the satisfaction level of students towards the instruction. The target group was 30 Prathomsuksa 2 students from Rattanakosin-Rangsit School, Pathum Thani Primary Educational Service Area 2, studying in the first semester of the academic year 2019. Research instruments were 1) the Thai lesson plans using mind mapping, 2) the Thai writing achievement test, and 3) the questionnaire on students' satisfaction towards instruction using mind mapping. Data were analyzed by using 1) percentage, 2) mean scores, 3) standard deviation and 4) paired sample t-test.

The findings revealed that 1) the Thai writing ability using mind mapping of Prathomsuksa 2 students through experiential writing and creative writing tests of all students, accounted for 100%, passed the criterion score at 70%, 2) the students' achievement posttest average scores were significantly higher than their pretest average scores at the .05 level ($t = 30.543$, $\text{Sig.} = .000$), and 3) the overall students' satisfaction towards the instruction was at a high level. ($\bar{X} = 2.93$, $\text{S.D.} = 0.26$)

Keywords: Development of Thai writing ability, Mind mapping

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองเอน อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัย ที่สละเวลาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการตรวจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัย ทำให้งานวิทยานิพนธ์มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัญฉัช วิภัติภูมิประเทศ ประธานการสอบผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจารณ์ แสงจันทร์ และ อาจารย์ ดร. ไพทยา มีสัจย์ กรรมการที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการสอบครั้งนี้ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีคุณค่ายิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์ อาจารย์ และดร.สุคคณิง นฤพนธ์จิรกุล ช่วยตรวจเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่องานวิจัยเล่มนี้

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียน โรงเรียนรัตน โกสินทร์-รังสิต ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินการงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณครูสุขสันต์ ความเพียร ครูพี่เลี้ยง ผู้ซึ่งเป็นกัลยาณมิตร ที่คอยมอบความปรารถนาดีและกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณและอุทิศผลบุญในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้แก่ นายเฉลิม และนางเครือวัลย์ เกาะอ้อม บิดาและมารดาผู้ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยได้มาประกอบอาชีพครู ครอบครัวเกาะอ้อม ครอบครัวพี่เงื่อน และกัลยาณมิตรทุกท่านที่คอยสนับสนุน เป็นกำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะให้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

สุนิษา เกาะอ้อม

สารบัญ

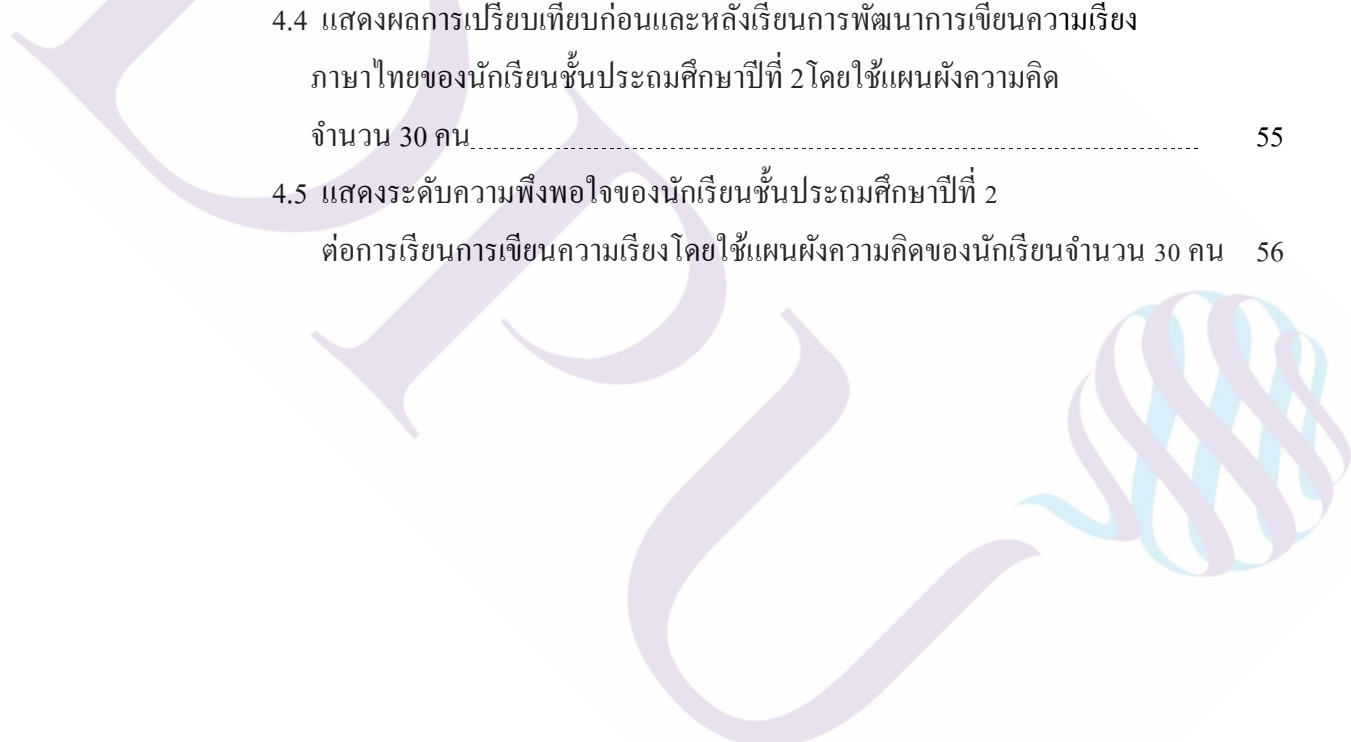
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานงานวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตงานวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 หลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	9
2.2 การเขียน.....	12
2.3 หลักการและวิธีการเขียนความเรียงร้อยแก้ว.....	13
2.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด.....	24
2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	31
2.6 ความพึงพอใจ.....	35
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
3.1 กลุ่มเป้าหมาย.....	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้.....	42
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	43
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	49
ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	50
ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย.....	55
ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียน ความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด.....	56
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	61
5.2 อภิปรายผล.....	61
5.3 ข้อค้นพบจากงานวิจัย.....	64
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้.....	65
5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป.....	65
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการแยกแยะข้อเท็จจริง.....	23
4.1 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงภาษาไทยแบบประสพการณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน.....	50
4.2 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงภาษาไทยแบบจินตนาการของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน.....	52
4.3 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงภาษาไทยแบบประสพการณ์ และแบบจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน.....	53
4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียนการพัฒนาการเขียนความเรียง ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 30 คน.....	55
4.5 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนจำนวน 30 คน	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา

การเขียนความเรียงเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ และกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื่องจากการเขียนความเรียงเป็นการเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ตลอดจนการใช้ศิลปะในการเขียน เพื่อถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรและ สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยมีการเรียบเรียงเรื่องราวอย่างมีระบบระเบียบ การเขียนความเรียงจึงมีความสำคัญต่อ ผู้เรียนเป็นอย่างมากในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก การเขียนความเรียงนั้นต้องใช้ทักษะหลายด้านประกอบกันจึงจะเขียนความเรียงได้ดี ดังที่ ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2534, น.1) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนความเรียงไว้ว่า การเขียนความเรียงเป็นการเขียนขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ยิ่งของการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ การเขียนความเรียงจึงเป็นทักษะสำคัญซึ่ง จะต้องฝึกให้นักเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.25) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนความเรียงดังนี้ การเขียนความเรียงมีความ จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย เพราะผู้เขียนความเรียง นอกจากจะต้องค้นคว้าด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนยังจะต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนในข้อเขียนนั้น ๆ

ทักษะการเขียนที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวข้องกับการเขียน พบว่าในปัจจุบัน นักเรียนในประเทศไทยมีภาวะไม่ชอบการเขียน ดังเช่น บทความเด็กไทยยุคใหม่ทำไมไม่ชอบการเขียน ต่อไป นิสาชล ชมเชย และคณะ (2555, น.25-9) ได้ว่า เมื่อเข้าสู่ยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทในชีวิตมากขึ้น จนอะไร ๆ ก็ง่ายไปหมด เด็กไทยนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น จนเด็กเริ่มอ่านหนังสือ เขียนหนังสือ หรือแม้แต่เล่นนอกร้านน้อยลง จนน่าเป็นห่วง ทำให้การฝึกฝนกล้ามเนื้อไม่เป็นที่ไปตามพัฒนาการของเด็ก เพราะในช่วงสำคัญ 0-7 ปี มีโอกาสในการได้ใช้นิ้วมือทั้ง 5 เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสื่อกระตุ้นประสาทสัมผัส เมื่อกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสมีข้อมูลที่น้อย การนำความจำเดิมที่เป็นประโยชน์ตอนที่สมองปฏิวัติตนเองก็เลยไปไม่ถึงจุดสูงสุด เมื่อเด็กโตขึ้นจนเลยวัยสำคัญ ปัญหาของการใช้ “นิ้วมือ” ที่น้อยก็จะไปส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กไทย และปัญหาที่พบต่อมาก็คือ ปัญหาเรื่องลายมือ ปัญหาเรื่องการเขียนกลับด้าน เช่น เขียน ถ เป็น ภ, ด เป็น ค เป็นต้น ซึ่งปัญหาเล็ก ๆ เหล่านี้ อาจทำให้เด็กสื่อสารผ่านการเขียนผิดพลาดไปได้ และเป็นปัญหาที่มีจุดเริ่มต้นมาจากวิถีชีวิตในปัจจุบันทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม จากบทความดังกล่าวเป็นเพียงปัญหาส่วนหนึ่งของความสามารถด้านการเขียนของเด็กเท่านั้น ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ และพัฒนาทักษะของตนเองได้ดี ต้องอาศัยปัจจัยส่งเสริมหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น แรงสนับสนุนที่เหมาะสม จากคุณครู หรือผู้ปกครอง โดยการชมเชยเมื่อเด็กทำถูก และคอยสอนแทน การดูแลเมื่อเด็กทำผิด เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ สนับสนุนโอกาสให้เด็กได้เล่นเกม เล่นของเล่นที่ช่วยพัฒนาทักษะอย่างเหมาะสม และที่สำคัญคือ เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอ การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยทำให้เด็กมั่นใจในข้อมูลที่ตนได้รับ ส่งผลให้เด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจ และกล้าแสดงออกมาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ต่อไป

จากสภาพการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การเขียนความเรียง เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปัญหาสำคัญอยู่ที่การขาดความรู้ประสบการณ์ ความช่างสังเกต ความคิด การใช้ภาษา และขาดการฝึกฝน ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะมีพื้นฐานของการเป็นผู้เขียนที่ดี แต่ถ้าไม่ริเริ่มที่จะเขียนและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ก็คงไม่อาจเป็นผู้เขียนที่ดีได้ เพราะการฝึกฝนย่อมช่วยเพิ่มพูนทักษะการเขียนให้ดีขึ้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน และเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการเขียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ สาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2. 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กล่าวถึง การเขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ง่ายๆ และ เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ แต่ในปัจจุบันสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา พบว่านักเรียนหลายคนเขียนความเรียงไม่เป็น ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ความเรียงที่เขียนขาด

ความน่าสนใจ ไม่สามารถจูงใจผู้อ่านได้จากปัญหาที่กล่าวมาจะเห็นว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่อยังเขียน ความเรียงได้ไม่ดีและบางส่วนยังเขียนความเรียงไม่เป็น ซึ่งก็คือนักเรียนวางโครงเรื่องไม่เป็น เรื่องที่เขียนไม่ตรงกับหัวข้อที่ตั้งไว้ ขาดความรู้ และความคิดในเรื่องที่เขียน การใช้ถ้อยคำ ลำนวนและการเรียบเรียง ประโยคไม่ถูกต้อง การเขียนสะกดคำผิด ไม่รู้จักย่อหน้า เขียนคำนำไม่ถูกต้องไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง และไม่สามารถเขียนสรุปความได้โดยสาเหตุนี้นี้อาจจะมาจากนักเรียนไม่ชอบเขียนความเรียง นักเรียนได้รับการฝึกฝนน้อย ทั้งๆที่เป็นการเขียนที่มีความซับซ้อนต้องอาศัยทั้งความรู้และความคิดสร้างสรรค์ และที่สำคัญครูมุ่งสอนให้นักเรียนเขียนความเรียงให้เป็นในขณะที่ฝึกเพียง 1-2 ครั้ง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกท้อแท้เบื่อหน่าย และไม่ชอบเขียนความเรียง ดังนั้นการใช้ภาษาเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญต้องเรียนรู้และฝึกฝน

การเขียนความเรียงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักเรียนทำให้นักเรียนเขียนความเรียงได้ไม่ดีเท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะเขียนไม่ตรงตามรูปแบบที่กำหนด เขียนเรื่องวกวนไม่สามารถเรียบเรียงเนื้อหาให้เป็นเรื่องราวตามลำดับขั้นตอน ไม่สามารถประมวลและถ่ายทอดความคิดออกมาได้และใช้ภาษาไม่เหมาะสม สอดคล้องกับ มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร (2534, น.27) กล่าวถึงปัญหาการเขียนของนักเรียนว่า “นักเรียนไม่สามารถเรียบเรียงข้อความให้เป็นเรื่องเป็นราวและสละสลวยได้ กว่าจะเขียนจบแต่ละเรื่องต้องใช้เวลานานมาก”ความคิดนี้สอดคล้องกับ สลิล ศิริมงคล (2539, น.7) ได้กล่าวถึงปัญหาของการเขียนที่มักพบเสมอในการสอนเขียนเช่น “นักเรียนไม่สามารถเขียนเรื่องให้จบตามที่ต้องการได้ ในบางครั้งเขียนเรื่องไม่ตรงตามหัวข้อที่กำหนด ถึงแม้บางคนจะเขียนเรื่องได้เป็นจำนวนมากแต่เรื่องกลับไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง การใช้ภาษาไม่สละสลวยขาดสำนวนโวหารที่ดี” นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2542, น.55) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย (กองวิจัยกรมวิชาการ ทางการศึกษา) ว่า ประเด็นที่เป็นปัญหามาก คือ การฝึกกระบวนการคิด การเขียนอธิบาย โดยลำดับความคิดและเหตุการณ์

จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการเขียนความเรียง โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และสามารถจัดลำดับการเขียนความเรียงได้อย่างเป็นระบบและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียนความเรียง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้ฝึกฝนพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความให้มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง คือการจัดทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าครูมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี รู้จักใช้เทคนิควิธีสอนและนวัตกรรมที่เหมาะสม ก็จะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้

การใช้แผนผังความคิด (Mind map) หรือแผนที่ความคิด เป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้จัดระเบียบข้อมูลและความคิดที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เป็นระบบ โดยผ่านการเขียนคำสำคัญ การวาดสัญลักษณ์ การระบายสีออกมาเป็นแผนผังความคิด ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนคิด จดจำ เข้าใจในเนื้อหาและสามารถนำเสนอข้อมูลออกมาได้ ดังที่ โทนี บูซาน (Tony Buzan, 1991, p. 117) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของแผนผังความคิดนั้นเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับการทำงานของหัวใจและยังสามารถนำไปใช้กับแทบทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิด การฟื้นความจำ การวางแผนหรือการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และ ธิดา ฤทธากัญ (2537, น. 27) ได้อธิบายลักษณะของแผนภาพว่า มีลักษณะเป็นเค้าโครงที่มีเส้นโยงใยติดต่อเชื่อมโยง เพื่อนำข้อมูลจากบทอ่านมาสัมพันธ์กันในการสร้างแผนภาพนั้น นักเรียนสามารถนำรายละเอียดประกอบใจความสำคัญ (Main Idea) ได้ นักเรียนจะต้องเข้าใจถึงความสัมพันธ์กันให้ชัดเจน การสร้างแผนภาพจำทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำความเข้าใจดีขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนต่อไป

การใช้แผนผังความคิด (Mind map) หรือแผนที่ความคิด จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน โดยนำแผนผังความคิดใช้ในการวางแผน เน้นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและการสร้างองค์ความรู้ เพราะการเรียนโดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด นักเรียนจะได้ใช้ความคิดอย่างเป็นขั้นตอน โดยการแยกแยะความคิดหลักและความคิดรองของเรื่องที่จะเขียน โดยนักเรียนได้ใช้ความคิดของตนเอง อย่างเต็มที่ในการแสดงความคิด เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ที่มีต่อหัวเรื่องที่ใช้ในการเขียน นอกจากนี้ นักเรียนยังเกิดความสนุกสนานกับการใช้จินตนาการในการตกแต่งภาพและรูปแบบของงานที่เชื่อมโยงสู่เรื่องที่เขียนอีกด้วย นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ความคิดและฝึกทักษะการเขียนไปในตัว ซึ่งช่วยให้นักเรียนพบแนวทางในการเรียนรู้ เกิดความสนใจ และเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ในการพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทยและการศึกษาหา ความรู้วิชาต่าง ๆ ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต และในการใช้แผนผังความคิดยังช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาการมีความรู้ที่คงทน แต่ถ้าผู้เรียนต้องการเรียนสิ่งใหม่โดยไม่มีพื้นฐานมาก่อน ไม่เกี่ยวข้องกับความรู้เดิม การเรียนรู้ชนิดนี้เรียกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำ ซึ่งเป็นวิธีที่แสดงให้เห็น โครงสร้างของเนื้อหา ความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริงและแนวคิดในเรื่องนั้นๆ ช่วยให้ความคิดของผู้เรียนต่อสิ่งที่เรียนรู้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียงน่าจะนำแผนผังความคิดมาส่งเสริมการเขียนความเรียงภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนโกสินทร์รังสิต ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการ ความเข้าใจ ไปใช้กับการเรียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและการเขียนในระดับสูงขึ้นไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดอยู่ในระดับมาก

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 30 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปร

1.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้แผนผังความคิด

1.2 ตัวแปรตาม คือ

1. ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทยโดย

ใช้แผนผังความคิด

2. ขอบเขตเนื้อหา

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต สังกัดการศึกษาเอกชน เนื้อหาที่ใช้ในครั้งนี้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ การเขียน จำนวน 16 ชั่วโมง

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทย หมายถึง คະแนนจากการเขียนความเรียง เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ (1) การเขียนความเรียงแบบประสพการณ์ (2) การเขียนความเรียงแบบจินตนาการ

(1) การเขียนความเรียงแบบประสพการณ์ หมายถึง การเขียนเรื่องราวที่ได้พบเห็นหรือได้รับฟังหรือได้ยิน โดยการจัดลำดับความคิด เรียบเรียงประโยค แล้วถ่ายทอด ออกมาเป็นตัวอักษร เช่น การเขียนภาพเหตุการณ์ การเขียนเกี่ยวกับสถานที่ การเขียนเกี่ยวกับครอบครัว เป็นต้น

(2) การเขียนความเรียงแบบจินตนาการ หมายถึง การเขียนเรื่องตามความรู้สึก นึกคิด โดยการจัดลำดับความคิด เรียบเรียงประโยค แล้วถ่ายทอด ออกมาเป็นตัวอักษร เรื่องที่เขียนตามจินตนาการ เช่น นิทาน การคิดที่อาจจะจริงหรือไม่จริง ได้แก่ ถ้าฉันร่ำรวย ฉันจะทำอะไรบ้าง ถ้าฉันมีตะเกียงวิเศษฉันจะ... เมื่อฉันโตขึ้นฉันอยากเป็น... เป็นต้น

การเขียนทั้ง 2 แบบมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติโดยใช้แผนผังความคิดหรือแผนที่ความคิด โดยให้นักเรียนได้จัดระเบียบข้อมูลและความคิดที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เป็นระบบระเบียบ ผ่านการเขียนคำสำคัญ (keyword) การใช้สัญลักษณ์ การระบายสี และถ่ายทอดออกความรู้ ความรู้สึกละมาเป็นแผนผัง หรือแผนภาพของความคิด ซึ่งเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำสำคัญ (Keyword) กับคำ วลี ประโยคที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆ ที่จะอยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของผู้เขียนต้องการและเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยใช้เส้นหรือสัญลักษณ์เชื่อมโยง ทำให้สามารถเข้าใจความสัมพันธ์นั้นได้อย่างมีความหมาย สามารถทำความเข้าใจและนำมาใช้ในการเรียบเรียงและเป็นเขียนความเรียง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย หมายถึง คะแนนที่ได้จากความรู้ ความเข้าใจในการเขียนความเรียงก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรับชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้การเขียนความเรียง โดยใช้แผนผังความคิดเกี่ยวกับด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านผู้เรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสามารถเขียนความเรียงในวิชาภาษาไทยได้ดีขึ้น
2. นักเรียนสามารถนำการเขียนแผนผังความคิด ไปใช้เรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาภาษาไทยในชั้นสูงได้
3. ผู้สอนสามารถนำการใช้แผนผังความคิด ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง พัฒนาการเขียนเรียงความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษารดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.1.1 ความสำคัญของรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.1.2 เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษารดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 2.1.4 คุณภาพผู้เรียน
 - 2.1.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษารดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.2 การเขียน
 - 2.2.1 ความหมายของการเขียน
 - 2.2.2 ความสำคัญของการเขียน
- 2.3 หลักการและวิธีการเขียนความเรียงร้อยแก้ว
 - 2.3.1 ความหมายของความเรียงร้อยแก้ว
 - 2.3.2 หลักการการเขียนความเรียงร้อยแก้ว
 - 2.3.3 หลักการใช้ภาษาในการเขียนความเรียงร้อยแก้ว
 - 2.3.4 หลักการพัฒนาทักษะและกระบวนการเขียนความเรียงร้อยแก้ว
 - 2.3.5 การวัดผลและประเมินผลการเขียนความเรียงร้อยแก้ว
 - 2.3.6 ประเภทของงานเขียนและขั้นตอนการฝึกเขียน
- 2.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
 - 2.4.1 ความหมายของแผนผังความคิด
 - 2.4.2 รูปแบบของแผนผังความคิด
 - 2.4.3 หลักการจัดทำแผนผังความคิด

- 2.4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด
- 2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
 - 2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.5.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
 - 2.5.3 หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
- 2.6 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้
 - 2.6.3 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 2.6.2 การวัดความพึงพอใจ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระภาษาไทย

2.1.1 ความสำคัญของรายวิชากลุ่มสาระภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาการบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.1)

2.1.2 เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง โดยได้กำหนดสาระต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.2) ดังนี้

- การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

- การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

- การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

- หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

- วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2.1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551.น.3)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.1.4 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์
คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่าน
ได้เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ
และมีมารยาทในการอ่าน

- มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียน
จดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาท
ในการเขียน

- เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิด
ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวน
ให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

- สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ
ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ
แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับ
กาลเทศะ

- เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก
ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยาน และ
บทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

2.1.5 ตัวชี้วัดสาระมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐาน
การเรียนรู้ของกลุ่มสาระภาษาไทยในสาระที่ 2 การเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.7) ดังนี้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.2	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์	การเขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์
	3. เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ
	4. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย

2.2 การเขียน

2.2.1 ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะทางด้านการสื่อสารประเภทสงสารที่ผู้เขียนต้องสงสารด้วยลายลักษณ์อักษรถึงผู้อ่านหรือผู้รับสารนักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำนิยามความหมายของการเขียนดังนี้

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2550, น.7) กล่าวถึงการให้ความหมายการเขียนในการทำงานเดียวกันว่า การเขียนหมายถึงการแสดงความรู้สึกนึกคิด และต้องการออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

ศิวกานต์ ปทุมสูติ (2548, น.2) กล่าวว่า งานเขียนคือรูปปรากฏความคิด ซึ่งอจปรากฏในรูปแบบของงานเขียนประเภทร้อยแก้วหรือร้อยกรอง หรือชื่ออย่างอื่นก็ตาม

White (1981, p.16) กล่าวว่า การเขียนคือ การลำดับประโยคที่เชื่อมโยงกันอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสมเหตุสมผล เขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์โดยผู้เขียนสามารถสื่อสารได้ตามที่ต้องการไว้

จากความหมายของการเขียนดังกล่าวสรุปว่า การเขียนคือการถ่ายทอดความรู้ ความคิด โคนเชื่อมโยงผ่านกระบวนการ แล้วนำมาเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร อาจจะเป็นร่องแก้วหรือร่องกรงก็ได้

2.2.2 ความสำคัญของการเขียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสามารถในการเขียนดังนี้

บุญศิริ ผ่องอักษร (2524, น.42) ได้กล่าวถึงความสามารถในการเขียนนี้ จะเกิดได้ต้องอาศัยการฝึกฝนเรียบเรียงความคิดต่างๆ เพื่อประกอบกันเป็นเนื้อความที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเจ้าของภาษา ดังนั้นผู้สอนต้องสอนอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน ผู้สอนจะคิดสรุปง่าย ๆ ไม่ได้ว่า ถ้าผู้เรียนมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ คำศัพท์สามารถเขียนประโยคได้แล้วผู้เรียนจะมีความสามารถในการเขียนเรียงความได้

Robert Lado (1977) กล่าวถึงความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้คือ ผู้ที่มีความสามารถในการเขียนต้องรู้จักวิธีใช้การเรียบเรียงข้อความตามลักษณะโครงสร้างของภาษาที่ใช้ ใช้แบบการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้นๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง เพราะการเขียนสื่อความหมายด้วยตัวอักษรของภาษา ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน

Ronal V. White (1980) กล่าวว่า การเขียนไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่การสร้างประโยคที่ถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว แต่มีความหมายรวมไปถึงความสามารถในการเขียนประโยคสื่อสารออกมาได้อย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะเขียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงลีลาเฉพาะตัวของผู้เขียน และเอกภาพของเรื่องด้วยเช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นพฤติกรรมการสื่อสารที่มีเรื่องราว โดยผ่านความรู้สึก ความนึกคิด ที่ใช้คำอย่างสละสลวย ตรงตามรูปแบบและหลักเกณฑ์ของการเขียน ซึ่งผู้เขียนต้องมีพื้นฐานความเข้าใจในการฟัง การพูด การอ่านมาก่อน

2.3 หลักการและวิธีการเขียนความเรียงร้อยแก้ว

2.3.1 ความหมายของความเรียงร้อยแก้ว

ภาษาความเรียงเป็นการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงเข้ากันได้อย่างอิสระ ไม่มีการกำหนดจำนวนคำ ไม่มีแบบแผนกำหนดเสียงสัมผัสคล้องจองอย่างในภาษาร้อยกรอง นอกจากจะมีข้อแม้ว่าต้องใช้ให้ถูกต้องตามลักษณะภาษาไทยที่ดี การนำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้ร้อยร้อยถูกต้องตามลักษณะภาษาไทย สื่อความคิดได้ จัดเป็นความเรียงธรรมดา แต่ถ้าความเรียงนั้นเรียบเรียงขึ้นอย่างงดงามเรียบเรียงถูกต้องไม่มีที่ติใช้โวหารเหมาะสมกับเรื่องราวที่เขียน จะเรียกความเรียงนั้นว่าเป็นภาษาร้อยแก้ว

สุมาลี นิมนานุภาพ (มปป , น.28) กล่าวว่าภาษาความเรียงเริ่มเผยแพร่ตั้งแต่ รัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพราะได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีของตะวันตกต่อจากนั้นก็แพร่หลายเรื่อยๆ ตลอดมาเพราะภาษาความเรียงเขียนง่ายกว่าร้อยกรอง และสามารถอธิบายข้อความต่างๆ ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน แบบของการเขียนความเรียงแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ ประเภทการแต่งทำนองเรียงความ ประเภทการแต่งเรื่อง ประเภทความหมายและประเภทรายงาน

วันเนาวิ ยูเต็น (2530, น.5) กล่าวว่า การเขียนความเรียง มีลักษณะการเขียน ซึ่งแบ่งออกได้เป็นจำพวกนิยาย นิทาน บทความ ตำนาน และความเรียงที่เขียนได้ดั่งนั้น มีผู้นิยมอ่านกันมากเหมือนกัน เพราะถือว่าวรรณกรรมของพวกนักคิด และของผู้มีรสนิยมสูง ความเรียงอาจมีหลายแบบ เช่น ความเรียงเชิงปรัชญา ความเรียงเชิงประวัติศาสตร์ ความเรียงเชิงการเมือง ความเรียงเชิงสร้างสรรค์ ความเรียงชีวประวัติ เป็นต้น

สรุปคือ ความเรียงคือการนำถ้อยมาเรียบเรียงเข้ากันได้โดยอิสระ ไม่มีกำหนดจำนวนคำ ไม่มีแบบแผนกำหนดเสียงสัมผัสคล้องจองอย่างในภาษาร้อยกรอง

2.3.2 หลักการการเขียนความเรียงร้อยแก้ว

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2533, น. 63-77) กล่าวว่า การเขียนความเรียง มีหลักเช่นเดียวกับเรียงความ แต่เพียงปรับปรุงให้มีความคล่องตัวขึ้น หลักที่ควรคำนึงในการเขียนมีดังต่อไปนี้

1. ความเรียงนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เช่น มุ่งหมายแสดงข้อคิดเรื่องชีวิตในชนบท เรื่องงานอดิเรก เรื่องสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต เมื่อตั้งจุดมุ่งหมายที่แน่นอนลงไปแล้วต่อไปก็ประมวลข้อคิดสำคัญๆ ตีวงเข้าสู่จุดมุ่งหมายนั้นอย่างมีระเบียบ

2. ความเรียงนั้นจะต้องมี เอกภาพ (Unity) คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเรื่อง แม้เราจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ หลายประเด็น แต่ความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concept) ของเรื่องจะต้องเด่นชัด และมีสัมพันธภาพ คือ ความสัมพันธ์กลมกลืนกับความคิดย่อยในเรื่องทั้งจะต้องมี สारตถภาพ คือการเน้นข้อความสำคัญอีกด้วย

3. ความเรียงนั้นจะต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสม กล่าวคือ มีข้อความเปิดเรื่อง ข้อความดำเนินเรื่อง และข้อความปิดเรื่อง ข้อความเปิดเรื่องอาจมีข้อความสั้นๆ เพื่อนำเข้าสู่เรื่อง ข้อความดำเนินเรื่องอาจเขียนเป็นตอนๆ โดยใช้ย่อหน้าช่วยทำให้อ่านง่ายขึ้น อาจมีได้ตั้งแต่ 2 ย่อหน้าขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวของเรื่อง ข้อความปิดเรื่องอาจกล่าวสั้นๆ เช่นเดียวกับตอนเปิดเรื่อง อาจสรุปหรือเน้นสาระสำคัญที่กล่าวมาเป็นการทบทวนความจำของผู้อ่านหรืออาจทิ้งท้ายด้วยข้อคิดสำคัญหรือวาทะประทับใจก็ได้

4. ความเรียงนั้นจะต้องมีการจัดลำดับเรื่องอย่างเหมาะสม ก่อนที่จะจัดลำดับเรื่อง ก็จะต้องเขียนความคิดรวบยอด ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกสั้นๆ ว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ไว้เป็นหัวข้อสั้นๆ เป็นสังเขปของเรื่อง ต่อไปก็นำหัวข้อสั้นๆ นั้นมาเรียงลำดับให้เป็นระเบียบ ดำเนินความตามหัวข้อมิให้สับสน

ตัวอย่างเช่น นักเรียนจะเขียนความเรียงเรื่อง เวลาในรูปของประโยชน์สั้นๆ หรือวลีก่อน มโนทัศน์เกี่ยวกับเวลาที่นักเรียนคิดไว้ มีดังนี้

1. เวลาทำให้อายุเราเพิ่มขึ้น
2. เวลาช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในชีวิตให้แก่เรา
3. เวลาทำงานที่เราทำสำเร็จลุล่วงไป
4. ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา
5. เวลาที่ล่วงไปแล้ว ไม่อาจเรียกกลับคืนได้

เมื่อเขียนมโนทัศน์ออกมาเป็นข้อๆ แล้ว ถ้ารู้สึกว่ายังเรียงลำดับไม่ดีก็เรียงเสียใหม่ ก็สร้างประโยคและข้อความตามแนวคิดในมโนทัศน์แต่ละข้อจนจบเรื่องในที่นี้ขอเสนอการสังเขปของเรื่อง เวลา ให้สอดคล้องกับมโนทัศน์ดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ความสำคัญและคุณค่าของเวลา
2. กาลเวลากับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
3. การใช้เวลาให้คุ้มค่าและตัวอย่างของผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตเพราะรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
4. คติธรรมสำหรับเตือนใจในเรื่องเวลา

สรุปได้ว่า ความเรียงร้อยแก้ว หมายถึง งานเขียนที่ไม่ต้องมีการบังคับลักษณะใด ทั้งสิ้น เป็นการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เกิดความสละสลวยเพื่อใช้ในการสื่อสารค้นการพูด การเขียนและ แสดงความรู้ ความรู้สึกต่าง ๆ ไปยังผู้อื่นโดยมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกันไป เช่นการเขียน นิยาย นิทาน บทความ บทกวีต่างๆ เป็นต้น หลักในการเขียนความเรียงร้อยแก้วควรคำนึงถึง หลักการว่า ความเรียงนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนมี เอกภาพ(Unit) มีสัดส่วนที่เหมาะสม และความเรียงนั้นจะต้องมีการจัดลำดับเรื่องอย่างเหมาะสม

2.3.3 หลักการใช้ภาษาในการเขียนความเรียงร้อยแก้ว

การเขียนความเรียงร้อยแก้วเป็นงานเขียนที่ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด โดยสื่อออกมา เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งในการเขียนต้อง คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญคือ การใช้ภาษาในการถ่ายทอด ฟ็อน เปรมพันธ์ (2542 , น.135- 164)

ได้กล่าวไว้ใน หนังสือศาสตร์แห่งการใช้ภาษาไทยว่าหลักการใช้ภาษาในการเขียนความเรียงร้อยแก้ว ควรยึดหลักดังนี้

1. ระวังการเขียนถูกต้อง ในการเขียนเราต้องเขียนให้ถูกต้อง การสะกดผิดอาจทำให้ความหมายผิดไปเช่น เขาใช้กรรไกร-ขลิบริมผ้าให้สมอกันคำที่ถูกต้องคือ ขริบหมายถึงตัดเล็มด้วยกรรไกร แต่ผู้เขียนเขียนขลิบ ซึ่งหมายความว่า เย็บหุ้มริมเพื่อให้ราบ

2. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับพยัญชนะ ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับพยัญชนะ ต้นเหตุที่ผิดอาจเป็นเพราะพยัญชนะเสียงเดียวเขียนได้หลายอย่าง หรือผู้เขียนออกเสียงพยัญชนะบางเสียงสับสนกันในคำบางคำ เมื่อถ่ายถอดเสียงพูดเป็นตัวอักษร จึงเขียนผิดไปด้วย พยัญชนะที่มักใช้สับสนกันได้แก่ ณ-น ร-ล พ-ภ

3. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับพยัญชนะสะกด ในกรณีที่เป็นพยัญชนะสะกดในภาษาไทย มีอยู่ 6 วรรค คือ กก กค กบ กง กน กม เกย เกอว พยัญชนะสะกดที่ออกเสียงมาตรา กก กค และกน มีอยู่มาก เป็นเหตุให้ใช้สับสนกันได้

4. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับสระ เหตุที่ผิดเป็นเพราะสระเสียงเดียวเขียนได้หลายอย่าง เช่น สระอะ เมื่อเขียนจะประวิสรรชนีย์ในบางคำ และไม่ประวิสรรชนีย์ใน บางคำ เช่น สะดวกสบาย สระอะ มี ย สะกด อาจเขียน ไป-ในบางคำ แต่ในบางคำจะเขียน ไป หรือ -ย หรือ ไป-ย เช่น ในไป ้วย ไทย สระอะ มี ม สะกด อาจเขียน อำ ในบางคำ แต่ในบางคำจะเขียน -รรมหรือ -ม่ม เช่น ธรรม ดัม (กิริ)

5. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับวรรณยุกต์ คำที่ใช้ผิดมักเป็นคำต่างประเทศและคำเลียนเสียง เช่น โน้ด เป็น โน๊ต เจี้ยว เป็น จี๊ว เป็นต้น เครื่องหมายวรรณยุกต์ไม่ตรงที่ เครื่องหมายวรรณยุกต์จะต้องเขียนบนพยัญชนะต้นถ้าพยัญชนะต้นเป็นอักษรควบก็อยู่บนตัวควบ ถ้ามีสระอยู่บนสระอีกทีหนึ่งบางคนก็เขียนเครื่องหมายวรรณยุกต์ไม่ตรงที่

6. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับตัวการันต์ พยัญชนะที่มีทัณฑฆาตกำกับจะขอเรียกว่า ตัวการันต์ ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับตัวการันต์มีดังนี้

6.1 มีตัวการันต์ในคำที่ไม่ควรมี

6.2 ไม่มีตัวการันต์ในคำที่ควรมี

6.3 ใช้ตัวการันต์ผิด

7. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับเครื่องหมาย

7.1 ใช้เครื่องหมายในที่ไม่ควรใช้

7.2 ไม่ใช้เครื่องหมายที่ไม่ควรใช้

8. ระวังข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการเว้นวรรคปกติเรามักเว้นวรรคเมื่อพบประโยค หรือเว้นวรรคท้ายคำที่อาจจะเชื่อมกัน ได้ด้วยคำ สันธาน "และ" เมื่อเว้นวรรคผิดที่ อาจทำให้ดูแปลก หรือทำให้ความหมายผิดไป

9. เลือกใช้คำที่ถูกต้อง การเลือกใช้คำมีความสำคัญอย่างยิ่งไม่ว่าในการพูดหรือการเขียน ถ้าใช้คำผิดความหมายก็จะผิดไป

10. ระวังคำที่มีเสียงใกล้เคียงกันชวนให้ใช้สับสน คำที่ถือได้ว่ามีเสียงใกล้เคียงกันนั้นจะออกเสียงแตกต่างกันแต่เพียงเล็กน้อย เช่น

10.1 คำหนึ่งยาวกว่าคำหนึ่ง ผู้ส่งสารบางคนชอบใช้คำยาวๆ เดิมคำให้ยาวขึ้นโดยไม่คำนึงว่าการเติมคำจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

10.2 คำหนึ่งสับสนเสียงกับอีกคำหนึ่ง ถ้าผู้ส่งสารไม่ระวังอาจจะใช้คำผิด

10.3 คำหนึ่งผิดกับอีกคำหนึ่งบางพยางค์ เป็นต้นว่าพยางค์ต้นเหมือนกัน ต่างกันแต่พยางค์ท้าย หรือพยางค์ท้ายเหมือนกันต่างกันแต่พยางค์ต้น ตัวอย่างคำที่ใช้ผิดเพราะเหตุนี้มีอยู่มาก

11. ระวังการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันชวนให้ใช้สับสน คำที่ความหมายคล้ายกันมีอยู่มาก ถ้าผู้ส่งสารไม่คำนึงถึงความแตกต่างกันบางประการก็อาจจะใช้สับสน ผู้ส่งสารไม่ได้คำนึงว่าคำนั้นควรใช้อย่างไร คำบางชนิด เช่น คำลักษณะนาม คำบุพบทและคำสันธาน มีที่ใช้เฉพาะ ผู้ส่งสารจะต้องระวังเลือกใช้ให้ถูกต้อง

12. ระวังคำที่ใช้เหมาะสม คำที่ความหมายคล้ายกันแต่ใช้แทนกันไม่ได้นั้นมีอยู่มาก หากใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันแทนกัน ความบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้นก็คือ คำที่ใช้ไม่เหมาะสม เมื่อผู้ส่งสารใช้คำไม่เหมาะสมผู้รับสารจะยังเข้าใจความหมาย แต่ก็อาจจะมีผู้ตำหนิผู้ส่งสารได้ว่าไม่รู้จักเลือกใช้คำหรือไม่พิถีพิถันในการใช้คำ ตัวอย่างประโยคที่มีคำไม่เหมาะสม

ก. ผู้ส่งสารใช้คำไม่เหมาะสมกับบุคคล

ข. ผู้ส่งสารใช้คำไม่เหมาะสมกับโอกาส

13. เลือกคำที่ใช้คำที่ชัดเจน การใช้คำไม่ชัดเจนทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร คำที่ผู้ส่งสารเลือกใช้นั้นอาจไม่ชัดเจนเพราะเหตุต่างๆ กัน เป็นต้นว่า

13.1 ใช้คำที่ผู้รับสารไม่รู้อาจจะเป็นศัพท์ต่างประเทศ คำศัพท์เฉพาะในวิชาการหนึ่งๆ ศัพท์โบราณ หรือศัพท์ที่เพิ่งบัญญัติกันขึ้นใหม่ เมื่อผู้รับอยู่มากในภาษา คำเหล่านี้เราจะทำให้มีความหมายชัดเจนขึ้นได้ โดยหาคำมาขยาย ความหมายหรืออธิบายเพิ่มเติม เช่น ประโยคว่า เขาปลุกต้นไม้ 2 ต้น

13.2 ความหมายยังไม่ชัดเจนผู้ส่งสารก็อาจหาคำมาขยาย ต้นไม้เป็น เขาปลูกต้นหู
กวาง 2 ต้น หรืออาจจะอธิบายเพิ่มเป็นเขาปลูกต้นไม้ 2 ต้น เป็นต้นหูกวางทั้ง 2 ต้น

13.3 ใช้คำที่ความหมายไม่แน่นอน

13.4 คำบางคำใช้แทนคำอื่น

สรุปการใช้ภาษาในการเขียนความเรียงร้อยแก้ว ผู้เขียนควรคำนึงถึงหลักการใช้ภาษาให้
ถูกต้อง เขียนให้ถูกต้อง การวางรูปวรรณยุกต์ สระ พยัญชนะและตัวการ์นต์ นอกจากนี้ควรศึกษาถึง
ความสำคัญของเครื่องหมายต่างๆ เช่น เครื่องหมายวรรคตอน การเว้นวรรค การเลือกใช้คำถูกต้อง
ตรงความหมายเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา โอกาส

2.3.4 หลักการพัฒนาทักษะและกระบวนการเขียนความเรียงร้อยแก้ว

ในการพัฒนาการเขียนอยู่ที่วิธีการสอนของครู ซึ่งวิธีการสอนเป็น การฝึกทักษะ
โดยตรง มนวิภา เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2545, น.53) ได้กล่าวว่า ทักษะการเขียนจึงเป็นทักษะที่ยากใน
การสอน เพราะครูสอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ หลายอย่าง ได้แก่ ด้านไวยากรณ์ ผู้เขียนต้อง
คำนึงถึงกฎการใช้กริยา ความสอดคล้องระหว่างประธานและกริยา คำนำหน้านาม สรรพนาม ด้าน
กลไกทางภาษา ผู้เขียนควรคำนึงถึง ลายมือ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน สำหรับขั้น
ระบบการเขียนผู้เขียนควรคำนึง ย่อหน้า ประโยคหลัก และประโยคสนับสนุน ความต่อเนื่อง และ
ความเป็นเอกภาพของข้อมูล ส่วนการสร้างประโยค ผู้เขียนต้องคำนึงถึง โครงสร้างของประโยค
ขอบข่ายของประโยคและการเลือกใช้ลีลาของประโยคต่อเนื่องของข้อความ การใช้รูปแบบภาษา
ขั้นการเลือกใช้คำผู้เขียนต้องรู้จักการเลือกใช้คำศัพท์ สำนวนและคำที่เหมาะสมดังที่ (Raimes 1983,
pp. 5-117,อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2536 , น. 71) ขั้นการใช้ภาษาพูดละภาษาเขียนจะต้องมี
ความเข้าใจในการใช้ภาษา ในงานเขียนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมหลักการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการเขียน (Witting Skill) สำหรับครูผู้สอนคือ การเปิดโอกาสให้
ผู้เรียนได้ฝึกและเสริมรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคยจากการฟังและพูด และกระบวนการเขียนลด
น้อยลงตามลำดับ ผู้เรียนควรฝึกตอบสนองต่อสิ่งชี้แนะด้วยตนเองที่ละน้อย (วารุณี เลียววิวัฒน์,
2543, น.30) นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องพยายามเตรียมผู้เรียนให้มี ความพร้อมในเรื่องความรู้ ทางคัน
โครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์สำนวน การเรียบเรียงและกลไกทางภาษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียน
ถ่ายทอดความคิดและสื่อความหมายในสิ่งที่ต้องการ ไปยังผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม
กับสถานการณ์และบรรลุตามจุดประสงค์ของการสื่อสาร (กันยัคณัย วรจิตติพล, 2542, น.18)

สำหรับการสอนทักษะการเขียนควรสอนตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก การสอน
เขียนเป็นทักษะที่ต้องสอนอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มด้วยจากการให้ความรู้ด้านคำศัพท์ไวยากรณ์
และความสามารถในการเรียบเรียง(บุญศิริ ผ่องอักษร, 2542 , น. 41 - 45)การเขียนเป็นทักษะที่ต้อง

อาศัยองค์ประกอบหลายๆ ด้านมารวมกัน ดังนั้นในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของนักเรียน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงองค์ประกอบของการฝึกทักษะการเขียน(สรวงภรณ์ ชัยศิริพานิช 2545, น.41) องค์ประกอบคั่นรูปแบบของการเขียน (Type) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งเป็น 4 รูปแบบตามลำดับความยากง่ายโดยเริ่ม จาก ขั้นทำความคุ้นเคย (Familiarization) ขั้นการเขียนในลักษณะที่มีการควบคุม (Controlled writing) ขั้นการเขียนในลักษณะที่มีการชี้แนะ (Guided writing) ขั้นสุดท้ายคือขั้นการเขียนในลำดับอิสระ (Free writing) (กุสุมา ถ่านุ้ย, 2538, น.40) นอกจากนี้กระบวนการเขียนนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการเขียน เมื่อครูสอนกระบวนการเขียนนักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงภาระ การเขียนที่ย่างยากซับซ้อน แต่ทั้งนี้การสอนกระบวนการด้านเขียนให้กับนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางการเขียนเพิ่มขึ้น (สรวงภรณ์ ชัยศิริพานิช, 2545, น.37) การสอนทักษะการเขียนจะยุ่งยากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับนักเรียนว่ามีความสามารถในการใช้ภาษามากน้อยเพียงใดการพัฒนาการเขียนให้กับนักเรียนนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่การขีดเส้นใต้ จับคู่ ลอกเลียน รียงลำดับประโยค เขียนใหม่ทั้งต้องเลือกวิธีการให้เหมาะสมกับรูปแบบการเขียน (กุสุมา ถ่านุ้ย, 2523, น.13) และผู้สอนต้องเขียนตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ผู้เขียนควรได้ฝึกเขียนตามผู้สอนชี้แนะ (มนวิภา เสนียังวงศ์ ณ อยุธยา, 2545, น.3) เช่นในขั้นทำความคุ้นเคย (Familiarization) ซึ่งเป็นขั้นที่นักเรียนไม่ได้ลงมือเขียนอาจเลือกใช้วิธีการให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วดูเส้นใต้ข้อความที่ใช้โครงสร้างประโยคตามที่กำหนด รวมทั้งการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน โดยวิธีคัดลอก (copying) นั้นครูควรแสดงประโยคตัวอย่างให้นักเรียน และให้นักเรียนจัดลำดับประโยคสำหรับการสอนเขียนประโยคอาจใช้วิธีการสอนแบบการเติมคำ (sentence completion) โดยการฝึกให้นักเรียนดูภาพแล้วเติมคำหรือข้อความลงในประโยคให้สมบูรณ์ ซึ่งกิจกรรมในลักษณะนี้มีการควบคุมมากแต่ช่วยให้นักเรียนใช้คำกริยา นาม คำศัพท์และเรื่องอื่นๆ อย่างเหมาะสม นอกจากนี้อาจใช้วิธีการให้นักเรียนศึกษาบทความนอกจากนั้นให้นักเรียนเติมส่วนที่ขาดหายไปประโยคให้สมบูรณ์ (Wingad อ้างถึงใน กุสุมา ถ่านุ้ย, 2538, น. 148)

2.3.5 การวัดผลและประเมินผลการเขียนความเรียงร้อยแก้ว

การเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าการใช้ภาษาทักษะอื่น ๆ เพราะผู้เขียนต้องแสดงออกทั้งความรู้ ความคิด ประสบการณ์ถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรให้ผู้อ่านได้รับรู้ตามที่ผู้เขียนต้องการ ดังนั้นเพื่อให้การตรวจงานเขียนและการประเมินความสามารถด้านการเขียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนักวิชาการต่าง ๆ ได้เสนอแนวทางการตรวจงานเขียนและประเมินความสามารถด้านการเขียนไว้ดังนี้ อิงอร อมาตยกุล (2556, น.67) ได้กล่าวถึง หลักการพิจารณาผลงานเขียนของนักเรียนดังนี้

1. เนื้อเรื่อง

1.1 แนวคิดหรือแนวเรื่อง ควรมีความแปลกใหม่ตรงจุดหมาย ชวนติดตามหรือมีความรู้ ความคิดดีหรือไม่

1.2 การจัดระเบียบความคิด ควรมีเอกภาพ มีความถูกต้อง ความสมบูรณ์มีสัมพันธภาพ คือความคิดทุกตอนที่เกี่ยวข้องกัน

1.3 การอ้างอิงเหตุผล ได้แก่ การอ้างเหตุผลได้ถูกต้อง เหตุกับผลสอดคล้องกันไม่สรุปผิด ไม่อ้างที่มาผิด ไม่อ้างเหตุผลที่ไม่มีหลักฐานเพียงพอ ไม่อ้างเหตุผลข้างๆ คูๆ

1.4 การขยายความ คือ การลำดับความและการขยายความดี ชัดเจน

1.5 ความแจ่มแจ้งชัดเจน คือความเข้าใจกระจ่าง ไม่มีข้อสงสัย

2. การใช้ภาษา

2.1 ใช้ระดับภาษาได้ถูกต้องตามกลเทศะละลักษณะของเรื่อง เช่น ภาษาปาก ภาษาถึงแบบแผน และภาษาแบบแผน

2.2 คำ ได้แก่ ใช้คำได้ตรงความหมายใช้คำได้เหมาะสมกับข้อความ ใช้คำได้กระชับรัดกุม ใช้คำที่เข้าใจง่ายใช้คำได้สละสลวย รู้จักหลากคำ และใช้คำที่ถูกต้องตามความระเบียบแบบแผน

2.3 ประโยค ได้แก่ ผู้กประโยคสั้นกะทัดรัด กระชับและแจ่มแจ้ง เรียงลำดับเหมาะสมแก่ตำแหน่งและหน้าที่ผู้กประโยคอย่างมีเอกภาพและสัมพันธภาพ ใช้คำลักษณะนามได้ถูกต้อง ใช้คำบุพบทและสันธานได้ถูกต้องเหมาะสมแก่ข้อความ ผู้กประโยคได้สมดุลและมีน้ำหนัก ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือยละคำต่างๆ ไม่ใช่สำนวนภาษาต่างประเทศ

2.4 การเขียนย่อหน้าคือการนำเสนอความคิดหลักเป็นประโยคสำคัญมีความคิดสนับสนุนเป็นประโยคขยาย มีเอกภาพในย่อหน้าเดียวมีความสัมพันธ์ภาพระหว่างรูปแบบพิจารณาเฉพาะการเขียนที่มีแบบแผนแน่นอนว่าการเขียนถูกรูปแบบการเขียนชนิดนั้นหรือไม่ การเขียนที่มีรูปแบบได้แก่ เรียงความบทความ จดหมาย ข้อความ สุนทรพจน์บันทึกประชุม การวิจัยและรายงานผลการวิจัย เป็นต้น

3. กลไกประกอบการเขียน

กลไกประกอบการเขียน ได้แก่ ลายมือ สะกด การันต์ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากนี้ยังได้เสนอการให้คะแนนการที่มีแบบแผน หรือรูปแบบร้อยละ 10 กลไกประกอบการเขียนร้อยละ 10 โดยมีวิธีให้การคะแนน คือ

หัวข้อที่เขียนดีมาก	10	คะแนน
หัวข้อเขียนดี	8	คะแนน

หัวข้อที่เขียนเกือบพอใช้ 6 คะแนน

หัวข้อที่ต้องแก้ไข 4 คะแนน

อัมพร หมายเจริญ (236, น. 31) ได้เสนอข้อที่ควรพิจารณาในการตรวจงานเขียนแต่ละเรื่อง ดังนี้

1. เนื้อเรื่องร้อยละ 40 ได้แก่ แนวคิด การลำดับความคิด การขยายความคิดให้ชัดเจน
2. การใช้ภาษา ร้อยละ 40 การพิจารณาใช้คำ การผูกประโยค
3. รูปแบบ ร้อยละ 10 ได้แก่การพิจารณาว่าทำได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนแต่ละชนิด เช่น บทความ เรื่องสั้น เรียงความ ฯลฯ
4. กลไกประกอบการเขียนอื่นๆ ร้อยละ 0 ได้แก่ การคำนึงถึงเรื่องสะกดการันต์ลายมือ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยจากการศึกษาเกณฑ์การประเมินผลงานเขียนและสิ่งที่ควรวัดในงานเขียนที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว

สรุปได้ว่า การประเมินผลงานเขียนเรียงความนั้น ควรคำนึงถึงการเสนอเนื้อหาสาระ การเรียบเรียงความคิด การเชื่อมโยงความคิด การใช้ภาษา สำนวน โทรรูปแบบ การเขียนและกลไกประกอบการเขียน งานเขียนที่มีส่วนประกอบเหล่านี้ ครบถ้วนจึงจะถือเป็นงานเขียนเรียงความที่ดีมีคุณค่า

2.3.6 ประเภทของงานเขียนและขั้นตอนการฝึกเขียน

การถ่ายทอดความรู้ความคิด และประสบการณ์ การเขียนจึงไม่ใช่เพียงหน้าหนึ่งที่มีประโยชน์ในชีวิตเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งของความพึงพอใจส่วนตัวของผู้อ่านและผู้เขียน และเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาความสามารถด้านความคิดของผู้เขียนด้วย วลัยรัตน์ อติแพทย์ (2532, อ้างถึงใน พจนานุกรมเขียนสอาด, 2547, น.48) กล่าวว่า ตามหลักสากลนั้น ได้แบ่งการเขียนออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 2 ประเภท คือ

1. การเขียนร้อยแก้วหรือความเรียงคือ การเรียบเรียงถ้อยคำตามรูปประโยคธรรมดาให้เป็นเรื่องราว ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับเป็นแบบฉบับ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบภาษาของชาติรูปแบบของร้อยแก้ว ได้แก่ ข้อความ บันทึกรายงาน จดหมาย ประกาศ เรียงความ บทความนิทานหรือนิยายตำนาน ประวัตินิยาย ฯลฯ

2. การเขียนร้อยกรองหรือบทกวีนิพนธ์ คือ การเรียบเรียงถ้อยคำตามแบบแผนที่ยังคงโดยเฉพาะต้องเลือกสรรถ้อยคำที่ไพเราะเหมาะสม และมีความหมายลึกซึ้งมาเรียบเรียงอย่างมีศิลปะ รูปแบบของร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ไทยมีหลายแบบ คือ โคลงฉันทกาพย์ กลอน เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น. 256) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เรียนรู้และฝึกสาระการเขียนในเรื่องการเขียน เรียงความ ความเรียง รายงาน

บันทึก การเขียนแสดงความคิดเห็น โดยนักเรียนจะต้องได้รับการฝึกทั้งหมด ๆ ผู้วิจัยได้เลือกประเภทของงานเขียนของระดับชั้นนี้มาเป็นขอบเขตของเนื้อหาที่สอน 3 เรื่องคือ

1. การเขียนเล่าประสบการณ์ การเขียนประสบการณ์ คือ การเขียนเรื่องราวต่างๆ ที่ได้พบเห็นหรือได้รับฟังเพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้เช่น ภาพ เหตุการณ์ สถานที่

1. ขั้นตอนการฝึก มีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 กำหนดเวลา สถานที่การเล่าเรื่อง

1.2 การเชื่อมโยง

1.3 เรียบเรียงความคิด

1.4 ตั้งชื่อเรื่อง

2. ตัวอย่างขั้นตอนการเล่าเรื่องมีดังนี้

2.1 กำหนดเวลา สถานที่การเล่าเรื่องได้แก่ เดิน กระทบ้า ตอนเช้า โรงเรียน เพื่อนข้ามถนน รถยนต์ ศรีนภา ข้างถนน

2.2 การเชื่อมโยงประโยค นำมาเชื่อมความให้ต่อเนื่องกัน คือ เดินข้างถนนต้องระมัดระวัง ตอนข้ามถนน ไม้รีบร้อน ไปเรียนหนังสือข้ามถนนอย่างระมัดระวังรถยนต์วิ่งบนถนน

2.3 เรียบเรียงความคิด นำข้อความจาก 2 มาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกลมกลืนกัน คือ ศรีนภาเป็นเด็กผู้หญิง ถือกระเป๋าใส่หนังสือหนักมาก เธอเดินข้ามถนนไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดวิเวกกับเพื่อน 3 คน ตอนเช้าแดดไม่ร้อนนัก เธอเดินข้ามถนนอย่างระวังหน้าโรงเรียน

2.4 ตั้งชื่อเรื่องคือ "ศรีนภาไปโรงเรียน"

2. การเขียนบรรยายภาพ

การเขียนบรรยายภาพ คือ การเขียนถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับภาพ โดยใช้ประสบการณ์เดิม เป็นการเขียนในลักษณะเพื่อเล่าเรื่องและเพื่อสร้างจินตนาการ ซึ่งมีขั้นตอนการฝึกดังนี้

ขั้นตอนการฝึกเขียน

1. การสังเกตภาพ สังเกตรายละเอียดในภาพอย่างถี่ถ้วนจนเข้าใจชัดเจน

2. การเชื่อมโยง วิธีการเชื่อมโยงมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

2.1 การเชื่อมโยงด้วยถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ น้ำ ต้นไม้ เมฆ ทะเล หญ้า ดิน ลม กลางวัน เย็น คนนั่ง คิดถึง ฯลฯ

2.2 แต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ ด้วยการนำคำจากข้อ 1 มาแต่งเป็นประโยคให้ต่อเนื่องกัน

น้ำไหลเอื่อยๆ ต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้เล็ก ก้อนเมฆลอย ลมพัดเย็นสบาย

อากาศดี ต้นไม้ใหญ่อยู่ใกล้นี้เวลาเย็น คนนั่งริมน้ำ คนคิดถึง ฯลฯ

2.3 การเรียบเรียงความคิด โดยการนำข้อความจากข้อ 2 มาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกัน

ด้อมนั่งอยู่ริมน้ำ เวลาเย็น อากาศดีมีต้นไม้เล็กใหญ่อยู่ใกล้ น้ำไหลเอื่อยๆ ก้อนเมฆลอยบนท้องฟ้า ลมพัดเย็นสบาย ทำให้ด้อมคิดถึงใครคนหนึ่ง

2.4 ตั้งชื่อเรื่องควรตั้งชื่อเรื่องใหม่ว่า "คิดถึง"

3. การเขียนพรรณนา

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น. 254) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนพรรณนาแสดงความรู้สึกนึกคิดในสิ่งที่ผู้เขียนประทับใจนั้น คือการถ่ายทอดความนึกคิดที่มีอยู่ให้ผู้อื่นได้รับรู้โดยการเขียน ซึ่งสะท้อนจากความรู้สึกที่ได้พบเห็นเช่น ภาพ เหตุการณ์ สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ แทนการ

พูดให้ผู้อื่นฟังใช้สำนวนที่ราฟถึงสิ่งต่างตามที่ตนเองพบเห็นว่าเป็นอย่างไรดี หรือรับความรู้สึกของตนเองตามความคิดเห็น ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ ค้นคว้าเหตุผลเท่าใด ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 2.1 แสดงการแยกแยะข้อเท็จจริง

เหตุการณ์	อารมณ์ความรู้สึก
อุณหภูมิมิขณะนี้ 3 องศาเซลเซียส	ร้อนเหมือนอยู่ในเตาอบ
ชายทะเลที่วางเปล่าปราศจากผู้คน	ความอ้างว้าง ความเศร้า ความบริสุทธิ์

ควรมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนในการฝึกเขียนพรรณนา

ขั้นที่1 สังเกตสิ่งที่อยู่ในภาพ

ขั้นที่2 บอกสิ่งที่อยู่ในภาพ

ขั้นที่3 นำสิ่งที่อยู่ในภาพโยงเข้าหาความนึกคิด

ขั้นที่4 เรียบเรียงความนึกคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ขั้นที่5 ตั้งชื่อเรื่อง

ขั้นที่ 6 เขียนเรื่อง

2.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

2.4.1 ความหมายของแผนผังความคิด

การศึกษาความหมายของแผนผังความคิด มีนักวิชาการ นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แสดงทัศนคติ ให้คำนิยามและกล่าวถึงแผนผังความคิดแตกต่างกัน ดังนี้

มาลี นิสสัยสุข (2529, น.18) กล่าวถึงแผนภาพไว้ว่า การใช้แผนภาพมักใช้แสดงเกี่ยวกับ สังกัของคำหรือลำดับองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นขอบข่ายของ สังกั ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และจดจำมากขึ้น

ธิดา ฤทธากัญ (2536, น. 27) ได้อธิบายลักษณะของแผนภาพว่า มีลักษณะเป็นเค้าโครงที่มี เส้น โยงใยคิดต่อเชื่อมโยง เพื่อนำข้อมูลจากบทอ่านมาสัมพันธ์กันในการสร้างแผนภาพนั้น นักเรียนสามารถนำรายละเอียดประกอบใจความสำคัญได้ นักเรียนจะต้องเข้าใจถึงความสัมพันธ์กัน ให้ชัดเจน การสร้างแผนภาพทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำความเข้าใจดีขึ้น

ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนต่อไป

ศิริรัตน์ นีละคุปต์ (2538, น. 1) ได้ให้ความหมายของแผนภาพ (Mapping) ว่า คือ วิธีจดบันทึกหลังการอ่านที่ผู้อ่านต้องคิด ต้องเลือกสรรข้อมูลไปไว้ในแผนภาพและตัดข้อมูลบางส่วนออกไป ผู้อ่านจะต้องวิเคราะห์ ประเมิน และให้เหตุผลอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านจะต้องเรียบเรียง แล้วจัดประเภทข้อคิดต่าง ๆ ให้ตรงกับแนวคิดของผู้เขียนใช้ในการเรียบเรียง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น.19) การเรียนแบบสร้างผังความคิดเป็นการฝึกให้ผู้เรียน จัดกลุ่ม ความคิดรวบยอดของตน เพื่อให้เห็นภาพรวมของความคิดเห็น ความสัมพันธ์ของความคิด รวบยอดของภาพ สามารถเก็บไว้ในหน่วยความจำได้ง่าย

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542, น.8) กล่าวว่า การสอนโดยใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) จะเป็นการฝึกวิเคราะห์ และการคิดสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ที่จะทำ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ และมีความสมดุลทั้งร่างกาย ปัญญา และสังคม

สำลี รักสุทธี (2544, น.45) ให้ความหมายไว้ว่า แผนที่ความคิด(Mind Mapping) คือการ นำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นสมองซีกซ้ายและขวา เพราะใน แผนที่ความคิดนั้นจะทำให้เด็กคิดวิเคราะห์คำภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ คำนวณ ความเป็นเหตุ เป็นผลตรรกวิทยา ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะโดยมีเส้นประสาทคอปคอปโล ซัมเป็นเสมือนสะพานเชื่อมโยง

ไสว พักขาว (2544, น.2) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือใน การเรียนรู้ที่ใช้ในการช่วยผู้เรียนในการเชื่อมโยงสารสนเทศต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่าง ความคิดหลักความคิดรองและความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องให้เห็นเป็นรูปธรรมในลักษณะแผนภาพ

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, น.153) ได้กล่าวถึง ความหมายของแผนที่ความคิด ไว้ว่า “การสร้างแผนที่ความคิดเป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ของความคิด ระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป

กัณหา คำหอมกุล (2547, น.47) แผนผังความคิด หมายถึง แผนผังแสดงถึงความรู้ ความคิดความเข้าใจของผู้เรียนที่ผ่านการประมวลความรู้ความคิดตามลำดับขั้นตอนและเชื่อมโยง ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ด้วยการเขียนคำประโยค วลี สัญลักษณ์ และเส้นเชื่อมโดยให้คำสำคัญ หรือหัวข้อเรื่องอยู่ตรงกลางหรือด้านบนสุดของแผนผังส่วนใจความรองกระจายออกไปหรือแตก สาขา ออกมาซึ่งประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำสำคัญเส้นเชื่อมโยงและคำหรือวลีที่แสดง ถึงข้อมูลหรือคำสำคัญนั้นๆ

ศุวิทย์ มูลคำ (2544, น.79-87) กล่าวว่า แผนที่ความคิดเป็นการนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับ สมอ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเขียนแผนที่ความคิด (Mind Map) นั้นเกิดจากการใช้ทักษะ ทั้งหมดของสมอ หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมอทั้ง 2 ซีก คือ สมอซีกซ้ายและซีกขวา ซึ่ง สมอซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกวิทยา ส่วนสมอซีกขวากจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์จินตนาการ ความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสคัลโลซัม เป็นเสมือนสะพานเชื่อม

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า แผนผังความคิดเป็นเทคนิคในการจัดระเบียบ ข้อมูลและความคิดที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เป็นระบบ โดยผ่านการเขียนคำสำคัญ การวาด สัญลักษณ์ การระบายสี และถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นแผนผัง หรือแผนภาพ เป็นการเรียนรู้เพื่อ ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ที่ใช้สมอทั้งซีกซ้ายและขวาให้สมดุลกัน ใช้แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างคำสำคัญกับส่วนประกอบต่าง ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยใช้เส้นหรือ สัญลักษณ์เชื่อมโยง ทำให้สามารถอ่านความสัมพันธ์นั้นได้อย่างมีความหมาย

2.4.2 รูปแบบของแผนผังความคิด

รูปแบบของแผนผังความคิด หรือแผนที่ความคิด มีผู้นักวิชาการ นักการศึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอไว้มากมายหลากหลายรูปแบบ สำหรับการนำรูปแบบของแผนผังความคิดแต่ละ รูปแบบมาใช้นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล องค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูล ที่มีความเหมาะสมกับ โครงสร้างของแผนที่ความคิด ตลอดจนความต้องการของผู้ใช้

ศุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2549, น.176-192) ได้นำเสนอรูปแบบของกรอบม โน ทิศน์บางรูปแบบที่เห็นว่าผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างสะดวกและ เกิดประโยชน์ โดยมีลักษณะที่หลากหลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ผังมโนทัศน์ หรือผังมโนภาพ (Concept Map)
2. แผนที่ความคิด (Mind Map หรือ Mind Mapping)
3. แผนผังใยแมงมุม (Web Diagram หรือ Spider Map)
4. แผนภูมิโครงสร้างต้นไม้ (Tree Structures)
5. แผนภูมิเวนน์ (Venn Diagram)
6. แผนภูมิขั้นบันได (Descending Ladder หรือ Time Ladder Map)
7. แผนภาพวงจร, แผนภูมิแบบวัฏจักร (Cycle Graph)
8. แผนผังการดำเนินงาน (Flowchart Diagram)
9. แผนภาพหรือแผนรูปแสดงความสัมพันธ์ (Matrix Diagram)
10. แผนภูมิหรือแผนผังก้างปลา (Fishbone Map)
11. แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Interval Graph หรือ Time Line)
12. แผนภาพแสดงลำดับเหตุการณ์ (Order Graph, Events Chain)
13. แผนผังแสดงความสัมพันธ์แบบจำแนกประเภท (Classification Map)

2.4.3 หลักการจัดทำแผนผังความคิด

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักการจัดทำแผนผังความคิด มีนักวิชาการ นักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญกล่าวไว้ดังนี้

Buzan (1997, p. 96) ได้อธิบายถึงวิธีการเขียนแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. เริ่มด้วยภาพสี่ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษภาพ ๆ เดียวมีค่ากว่าคำพันคำซ้ำยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มความจำมากขึ้นด้วยให้วางกระดาษตามแนวนอน
 2. ใช้ภาพให้มากที่สุด ในแผนที่ความคิดส่วนที่ใช้ภาพได้ให้ใช้ก่อนคำหรือใช้รหัสเป็นการช่วยการทำงานของสมองดึงดูดยาคาและช่วยจำ
 3. ควรเขียนคำบรรจงตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เพื่อการย้อนกลับมาอ่านใหม่จะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นสะดวกอ่านง่ายชัดเจน จะช่วยให้ประหยัดเวลาเมื่อย้อนกลับมาอ่านอีกครั้ง
 4. เขียนคำเหนือเส้นแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้แผนผังความคิดมีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
 5. คำควรจะมีลักษณะเป็นหน่วยคำสำคัญ คำละเส้นเพราะจะช่วยให้แต่ละคำเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้อย่างอิสระเปิดทางให้แผนผังความคิดคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น
 6. ใช้สีให้ทั่วแผนที่ความคิด เพราะสีจะช่วยยกระดับความจำ เพลินตา กระตุ้นสมอง
- ซึกขวา

7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ควรปล่อยให้สมองมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่ามัวคิดว่า จะเขียนลงตรงไหนดี หรือจะใส่หรือไม่ใส่อะไร เพราะจะทำให้เสียเวลาและความคิดหยุดชะงัก

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544, น.77) กล่าวถึงหลักการจัดทำแผนผังความคิด ไว้ดังนี้

1. เริ่มด้วยภาพสี่ตรงกลางหน้ากระดาษ ภาพ ภาพเดียวมีค่ากว่าพันคำและยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และยังเพิ่มความจำมากขึ้นด้วย

2. ใช้ภาพให้มากที่สุด ใน Mind Mapping ก่อนคำสำคัญ (Key Word) หรือรหัสเพื่อเป็นการช่วยทำงานของสมอง คึงดูสายตาและช่วยในการจำ

3. ควรเขียนคำสำคัญตัวบรรจงตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่จะให้ภาพที่ชัดเจน สะดุดตา อ่านง่าย และก่อผลกระทบต่อความคิดมากกว่า การใช้เวลาเพิ่มอีกเล็กน้อยในการเขียนตัวให้ใหญ่จะทำให้ อ่านง่าย ชัดเจนและจะช่วยให้สามารถประหยัดเวลาได้เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่อีกครั้ง

4. เขียนคำสำคัญเหนือเส้นและแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ Mind Mapping มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ

5. คำสำคัญควรจะมีลักษณะเป็น “หน่วย” โดยคำสำคัญหนึ่งคำต่อเส้นหนึ่งเส้น คำละเส้น เพราะจะช่วยให้แต่ละคำเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้อย่างมีอิสระ เปิดทางให้ Mind Mapping คล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น

6. ระบายสีให้ทั่ว Mind Mapping เพราะสีช่วยยกระดับความจำ เพลิดเพลินกระตุ้นสมอง ชักชวน

7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ควรปล่อยให้หัวใจคิดมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่ามัวคิดว่า จะเขียนลงตรงไหนดี หรือว่าจะใส่อะไรหรือไม่ใส่อะไรลงไป เพราะล้วนแต่จะทำให้ล่าช้าอย่างน่าเสียดาย

กรมวิชาการ (2542, น.66-82) กล่าวถึงหลักการสร้างแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. กำหนดชื่อเรื่องหรือความคิดรวบยอดสำคัญ

2. ระดมสมองที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องหรือความคิดรวบยอดสำคัญเป็นคำหรือวลีสั้น ๆ แล้วจดบันทึกไว้

3. นำคำหรือวลีที่จดบันทึกที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาจัดกลุ่ม แล้วตั้งชื่อกลุ่มคำเป็นหัวข้อย่อยและเรียงลำดับกลุ่มคำ

4. ออกแบบแผนผังโครงเรื่อง โดยเขียนชื่อเรื่องไว้กลางหน้ากระดาษแล้ววางชื่อ กลุ่มคำ (หัวข้อย่อย) รอบชื่อเรื่อง นำคำที่สนับสนุน วางรอบชื่อกลุ่มคำแล้วใช้เส้นโยงกลุ่มคำให้เห็นความสัมพันธ์ เส้นโยงอาจเขียนคำอธิบายก็ได้ กลุ่มคำอาจแสดงด้วยภาพประกอบ

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544, น.77-78) เสนอแนะแนวทางในการเขียนแผนผังความคิด ดังนี้

1. การสร้างภาพศูนย์กลาง การทำภาพให้น่าสนใจ ดังนี้
 - 1.1 ภาพควรมีสีไม่น้อยกว่า 3 สี
 - 1.2 ขนาดของภาพไม่ควรมีขนาดใหญ่จนเกินไปขนาดพอประมาณ 2 ตารางนิ้ว
 - 1.3 ภาพ ไม่จำเป็นต้องมีภาพเดียว อาจมีหลายๆ ภาพ หรือหลาย ๆ สิ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น
 - 1.4 ถ้าเป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหวก็จะดี
 - 1.5 ไม่ควรจะใช้กรอบภาพศูนย์กลาง เพราะกรอบอาจจะเป็นสิ่งที่สกัดกั้นการไหลของความคิด
2. การหาคำสำคัญ (Key Word) คำสำคัญควรมีลักษณะ ดังนี้
 - 2.1 ควรเป็นคำเดียว วลี หรือข้อความสั้น ๆ
 - 2.2 ควรเป็นคำที่สื่อความหมายได้ดี แสดงถึงจุดเน้น กระตุ้นความสนใจแก่การจำ
3. การหาความคิดรองหรือการแตกกิ่ง ควรทำดังนี้
 - 3.1 เป็นคำสำคัญที่รองลงไปหรือเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญ และคำกุญแจเพื่อเป็นการลงรายละเอียด
 - 3.2 ควรเขียนบนเส้นที่ต่อออกไป แต่เส้นจะเรียวยาวไปเรื่อย ๆ
 - 3.3 ถ้าต้องการเน้นอาจทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ ใส่กล่อง หรือขีดเส้นใต้ เป็นต้น
 - 3.4 คำ ภาพ และเส้น บนสาขาเดียวกันควรใช้สีเดียวกัน
 - 3.5 การแตกกิ่งไม่ควรให้เอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ควรแตกกิ่งเพื่อให้ได้ภาพ (Mind Map) ที่สมดุล
 - 3.6 การแตกกิ่งควรแตกทิศเฉียงมากกว่าแตกจาก บน – ล่าง

ธัญญา พลอนันต์ (2554) อธิบายถึง หลักการของการเขียนแผนที่ความคิดว่าแผนผังความคิดทุกใบมีหลักการพื้นฐานเหมือนกันคือใช้สีสันหลากหลายใช้โครงสร้างตามธรรมชาติที่แผ่กระจายออกมาจากจุดศูนย์กลางใช้เส้นโยงมีเครื่องหมายสัญลักษณ์และรูปภาพที่ผสมผสานร่วมกันอย่างเรียบง่ายสอดคล้องกับการทำงานตามธรรมชาติของสมองเราจึงทำให้ผู้ใช้สามารถเปลี่ยนวิธีการจดบันทึกที่ยืดยาว

หลักการทำแผนผังความคิด Mind map หรือ Mind mapping

Buzan(1977)	วิมลรัตน์ สุณฑรโรจน์ (2544)	กรมวิชาการ(2542)	ผู้วิจัย
1.เริ่มภาพสี่ตรง กึ่งกลางหน้ากระดาษ	1.เริ่มด้วยภาพสี่ตรง กลางหน้ากระดาษ	1.กำหนดชื่อเรื่อง	1.วางชื่อเรื่องไว้ตรง กลางหน้ากระดาษ
2.ใช้ภาพมากที่สุดใ แผนภาพคิด	2.ใช้ภาพมากที่สุด ก่อนคำสำคัญ	2.นำคำหรือวลีที่จด บันทึกมาจัดกลุ่มและ เรียงลำดับกลุ่มคำ	2.กำหนดชื่อเรื่อง
3.เขียนคำบรรจุตัว ใหญ่	3.เขียนคำสำคัญตัว ใหญ่ๆ	3.ออกแบบแผนผัง โครงเรื่อง โดยชื่อ เรื่องเขียนไว้ตรงกลาง รอบชื่อเรื่องคือคำที่ สนับสนุน แล้วโยง กลุ่มคำให้เห็น ความสัมพันธ์	3.จัดกลุ่มคำสำคัญ
4.ใช้สีให้ทั่วแผนที่ ความคิด	4.ระบายสีให้ทั่วแผนที่ ที่ความคิด		4.โยงกลุ่มคำให้เห็น ความสัมพันธ์
5.ปล่อยให้สมองมี อิสระ 'ไม่มัวคิดว่าจะ เขียนลงตรงไหนดี ใ หรือไม่ใ่อะไรดี	5.ปล่อยให้หัวมีอิสระ มากที่สุด		5.ระบายสีแผนผัง ความคิดให้สวยงาม

2.4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด

กรมวิชาการ (2542, น.130) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียน และการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียนการปรับปรุงการเขียน

6. ช่วยในการอภิปราย

7. ช่วยวางแผนการสอนของครู

8. เป็นเครื่องมือในการประเมินผล

ไสว พักขาว (2545, น.13) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ
2. ช่วยบันทึกและสามารถมองเห็นข้อมูลจากการระดมสมอง
3. ใช้ในการสรุปหรือสร้างองค์ความรู้
4. ช่วยจัดระบบความคิดทำให้จำได้ดี
5. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนบทความ
6. ใช้ในการจดโน้ต หรือทำโน้ตสำหรับนำเสนอ
7. ช่วยส่งเสริมการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวา

ศุภฤกษ์ กลิ่นสุคนธ์ (2554, น.10) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของแผนผัง-ความคิดว่าช่วย

เปิดโอกาสและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะดัง ต่อไปนี้

1. วิเคราะห์และโยงเชื่อม
2. เป็นนักคิดที่มีคุณภาพ
3. เรียนรู้อย่างมีความหมาย
4. คิดอย่างยืดหยุ่นได้
5. สื่อสารผู้อื่นได้อย่างชัดเจนและดีขึ้น
6. รับผิดชอบและเป็นฝ่ายรุกต่อการเรียนรู้
7. ตีความและตีกรอบองค์ความรู้ได้
8. แสวงหาความหมายไปค้นหาโครงสร้างของโลกรอบตัว
9. ขยายความมองออกไปนอกห้องเรียนนอกสถาบันการศึกษา
10. จัดการกับปัญหาได้อย่างเป็นระบบแต่ยืดหยุ่น
11. เข้าใจและมีทักษะที่เป็นบวกต่อข้อมูลและข้อโต้แย้ง
12. ตัดสินใจอย่างผู้ที่มีมองรอบด้าน
13. เห็นความคิดของตนเองและพร้อมที่จะแสดงความคิดเห็น
14. เป็นการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของแผนผังความคิด คือ เทคนิคที่ช่วยในการรวบรวมและจัดระเบียบความคิดที่มีอยู่อย่างมากมาย เพื่อให้เห็นภาพรวมของความคิดที่หลากหลาย

มุมมองอย่าง กว้างและชัดเจน นำไปสู่การเข้าใจในเนื้อหาและช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในแต่ละเรื่องราวได้หลากหลายประเด็น

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นสรรรถภาพของสมองในด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครู นักการศึกษาจึงได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

เดโช สวานานนท์ (2512, น.3) กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับจากความพยายามจากการลงแรงเพื่อมุ่งในจุดหมายปลายทางที่ต้องการ หรืออาจจะหมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับแต่ละด้าน

ไพศาล หวังพานิช (2526, น.9) กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอสรุปได้ว่า เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นมาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง คือ พฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนของเด็ก ได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินค่า

อารมณ เพชรชื่น (2527, น.46) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่างๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, น.29) ได้ให้ ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึงคุณลักษณะรวมทั้งความรู้ความสามารถหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์การเรียนการสอน ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย หมายถึง ผลการเรียนหรือคุณลักษณะ ความรู้ความสามารถของบุคคลที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้การฝึกฝนและการอบรมจนประสบความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสรรรถภาพทั้ง 6 ด้าน คือ 1. ความรู้ ความจำ 2. ความเข้าใจ 3. การนำไปใช้ 4. การวิเคราะห์ 5. การสังเคราะห์ 6. การประเมินค่า

2.5.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

Bloom (1976, น.139) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับกระบวนการต่างๆทางด้านสติปัญญาและสมอง ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.2 ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความ การแปลความการตีความ การขยายความของเรื่องได้

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักวิชาที่เรียนมาแล้วในการสร้างสถานการณ์จริงๆ หรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆ หรือวัตถุดิบของเพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความระหว่างส่วนรวมระหว่างตอนตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้มาจัดระบบใหม่เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม มีความหมายและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม

1.6 การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคลเรื่องราว วัสดุสิ่งของอย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านความรู้สึก (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านความสนใจ คุณค่าความซาบซึ้งและเจตคติต่างๆ ของนักเรียน

3. ด้านการปฏิบัติการ (Psycho – motor Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติและการดำเนินการ เช่น การทดลอง

ไพศาล หวังพานิช (2526, น.89) ได้แบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดหมาย และลักษณะสาระที่จัดการเรียนรู้ สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะสาระ ดังนี้

1. การวัดผลด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในรูปแบบของการกระทำจริงเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การงาน เป็นต้น การวัดผลแบบนี้ จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดผลด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาอันเป็นประสบการณ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนอันรวมถึงพฤติกรรมความสามารถด้านต่างๆ สามารถวัดผลได้โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Test)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สามารถวัดได้ทั้งด้านทักษะปฏิบัติ โดยการใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติ และการวัดทางด้านเนื้อหาโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน

1. ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) โดยวัดพฤติกรรมด้านความรู้ – ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า
2. ด้านความรู้สึก (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโต และพัฒนาการในด้านความสนใจ คุณค่าความซาบซึ้งและเจตคติต่างๆ ของนักเรียน
3. ด้านการปฏิบัติการ (Psycho – motor Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติ และการดำเนินการ

2.5.3 หลักการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

วาริ ว่องพินยรัตน์ (2530, น.10) กล่าวว่า เมื่อครูทำการสอนนักเรียนจบ จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงในการประเมินผลการเรียนการสอนนั้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นับว่าเป็นเครื่องมือในการประเมินการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ดังนั้น การสร้างแบบทดสอบที่ดีจะต้องมีการวางแผนหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. ก่อนที่จะลงมือสร้างแบบทดสอบจะต้องทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร (A Table of Specification) ตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชาจะช่วยให้ครูทราบดีว่าจะต้องสร้างแบบทดสอบวัดเนื้อหาหรือพฤติกรรมอย่างละเท่าไร เพราะแต่ละเนื้อหาแต่ละพฤติกรรมมีความสำคัญต่างกัน ตารางวิเคราะห์หลักสูตร จึงควรเตรียมไว้ก่อนเริ่มสอน และเมื่อสร้างเสร็จแล้วควรนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบทดสอบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
2. แบบทดสอบทั้งฉบับจะต้องประกอบด้วยข้อทดสอบหลายๆ ข้อ และหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของเนื้อหาวิชาบางตอน อาจจะเหมาะกับรูปแบบหนึ่งโดยเฉพาะ แล้วรวบรวมข้อทดสอบให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อสอบ เช่น แบบเติมคำ แบบถูกผิด หรือแบบหลายตัวเลือก เป็นต้น
3. เขียนคำชี้แจงในการทำข้อสอบแต่ละประเภทให้รัดกุมชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนทราบว่าแต่ละข้อต้องทำอะไร
4. ควรให้ข้อทดสอบแต่ละข้อจบในหน้าเดียวกัน ไม่ควรมีคำถามอยู่หน้าหนึ่ง คำตอบอยู่อีกหน้าหนึ่ง เพราะอาจทำให้เกิดการสับสนหรือเสียเวลาพลิกไปพลิกมา
5. สร้างข้อสอบทันทีภายหลังที่สิ้นสุดการสอน เพื่อให้ข้อสอบวัดได้ตรงตามเนื้อหา มากยิ่งขึ้น
6. ควรสร้างข้อสอบให้มีความยากพอเหมาะ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพและเพื่อให้ แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นสูงสุด

7. ควรสร้างแบบทดสอบให้มีจำนวนมากกว่าที่ต้องการในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ประมาณร้อยละ 25 – 50 เพราะภายหลังจากการตรวจทาน หรือการวิเคราะห์แบบทดสอบแล้วอาจมีการตัดแบบทดสอบบางข้อที่ใช้ไม่ได้ออกไป

8. หลังจากสร้างแบบทดสอบเสร็จแล้วควรตรวจทานแก้ไขขั้นสุดท้าย โดยพิจารณาในสิ่งต่อไปนี้

8.1 แบบทดสอบจะต้องวัดพฤติกรรมและเนื้อหาตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

8.2 แบบทดสอบจะต้องมีคำถามที่เป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและมีตัวเลือกที่ถูกต้องเพียงตัวเดียว

8.3 แบบทดสอบทุกข้อต้องมีความอิสระจากกัน

8.4 แบบทดสอบจะต้องเขียนให้ถูกหลักภาษา

8.5 คำถามในแต่ละข้อต้องชัดเจน รัดกุมและเข้าใจง่าย

8.6 ถ้าเป็นแบบทดสอบแบบหลายตัวเลือกต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. คำถามต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์

2. ที่ถูกต้องมีเพียงตัวเดียว

3. ตัวลวงต้องเป็นคำตอบผิดจริงๆ

4. ทุกตัวมีลักษณะเป็นเอกพจน์จากกัน

9. ควรให้เพื่อนครูด้วยกันช่วยอ่านและตรวจทานอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบด้านภาษาและป้องกันการแปลความหมายที่คลาดเคลื่อน

10. นำแบบทดสอบที่เสร็จสมบูรณ์ไปทดสอบกับผู้เรียน

จากดังที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการศึกษาที่สามารถวัดคุณลักษณะ ความรู้และความสามารถต่างๆ ของนักเรียน ดังนั้นการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพที่ดีนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการโดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน คำนึงถึงตัวชี้วัด การสร้างแบบวัด จนกระทั่งได้แบบทดสอบแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจทานอีกรอบ ซึ่งผู้สอนต้องมีความชำนาญในเนื้อหาและมีความรอบคอบในการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายต่อไป

2.6 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของงานที่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลจากการได้รับการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคลในแนวทางที่เขาประสงค์ มีผู้ให้ความหมายคำว่า “ความพึงพอใจ” พอสรุปได้ดังนี้

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลิ โพธิ์ทอง (2549, น.278-279) กล่าวว่า

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่างๆ
2. ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ
3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจและได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ตามที่หวังไว้

อนек สุวรรณบัณฑิต และภายกร อุดุลพัฒนกิจ (2548, น.169) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นระดับของความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกในทางบวกของบุคคลที่เกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์อันหนึ่งอันใด ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

วูลแมน (อัครเดช จำนงธรรม, 2549, น.30 อ้างอิงจาก Wolman, 1973, p.287) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่มีสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของความต้องการหรือแรงจูงใจ

กู๊ด (อัครเดช จำนงธรรม, 2549, น.30 อ้างอิงจาก Good, 1973, p. 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นคุณภาพ,สภาพ หรือระดับของความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องานของเขา

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อปัจจัยต่างๆในทางบวก การได้รับการเอาใจใส่ ยินดี พึงพอใจ เป็นสภาพหรือระดับของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ หรือความรู้สึกมีความสุข พึงพอใจ ความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่างๆ

2.6.2 การวัดความพึงพอใจ

หทัยรัตน์ ประทุมสูตร (2542, น.14) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นเรื่องที่เปรียบเทียบได้กับความเข้าใจต่างๆไป ซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามจากบุคคลที่ต้องการจะถาม มีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลายๆ อย่าง ไรก็ดีถึงแม้ว่าจะมีการวัดอยู่หลายแนวทางแต่การศึกษาความพึงพอใจอาจแยกตามแนวทางการวัดได้ 2 แนวคิดตามความคิดเห็นของซาลีซนิกส์ คริสเทนส์ กล่าวคือ

1. วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล เช่น ที่ทำงาน ที่บ้านและทุกๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การศึกษาตามแนวทางนี้ จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับการที่จะวัดและเปรียบเทียบ

2. วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบที่เกี่ยวกับงาน การนิเทศงานเกี่ยวกับนายจ้าง

ภนิตา ชัยปัญญา (2541, น. 28) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจสอบถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ กัน

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรง ต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจที่สามารถทราบความพึงพอใจโดยการสังเกตจากพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกมาจากการพูด กริยา ท่าทาง ซึ่งวิธีนี้ต้องอาศัยการสังเกตอย่างจริงจังและมีระเบียบแบบแผน

ในงานวิจัยครั้งนี้ วัดความพึงพอใจโดยการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านครูผู้สอน ประเมินผลแบบมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale 3 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัณหา คำหอมกุล (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน โรงเรียนวัดหนองพันทา อำเภอสองพี่น้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งนักเรียนมีความสามารถในการสร้างแผนผังความคิดแบบขั้นบันไดมากที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบแผนผังความคิดทำให้เข้าใจบทเรียนง่าย ทำให้สรุปความได้

ประเพ็ญศรี ไกรอนุพงษ์ (2549: 111) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนผังความคิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ร/0 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนโนนหันวันครูปีการศึกษา 2549 จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ) แผนการจัดการเรียนรู้เครื่องมือสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ได้แก่แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำยวงจร 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้วนำมาสรุป วิเคราะห์ ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า 1)การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด จากการได้ฝึกคิดอิสระอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความสุขในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สูงขึ้น2) ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร้อยละ 80.49 และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้น ไปจำนวน 26 คนจากจำนวน 33คน คิดเป็นร้อยละ 78.8

ชนานุด อุ๋นมะดี (2550: 73)ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนเรียงความด้วยเทคนิคระดมสมองและผังความคิด กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จำนวน 4 คน โดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ 3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนเรียงความด้วยเทคนิคระดมสมองและผังความคิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่าง โดยการทดสอบทีแบบแบบกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน คำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ spss for Windows ผลการวิจัยพบว่า 1.) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.72 คิดเป็นร้อยละ 58.60 ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.63 คิดเป็นร้อยละ 83.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2.) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนเรียงความด้วยเทคนิคระดมสมองและผังความคิด อยู่ในระดับมาก

ลักษณารีย์ รัตนวรา (2551: 96) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วัดดูประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นผังความคิดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทศบาลรถไฟสงเคราะห์ สำนักการศึกษาเทศบาลนครอุดรธานี ห้องจำนวน 26 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นผังความคิดจำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นผังความคิด วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับสังคมศาสตร์คำนวณหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ- ทีแบบไม่อิสระผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.81 คิดเป็นร้อยละ 56.03 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.94 คิดเป็นร้อยละ 73.14 และความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์เน้นผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับค่อนข้างดี

แสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนความเรียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนความเรียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิดและ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนความเรียง ที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละเอียดอุปถัมภ์อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 28 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียง โดยใช้แผนที่ความคิด 2) แบบฝึกทักษะการเขียนความเรียง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงมีลักษณะเป็นแบบอัตนัย 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าที (t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนความเรียง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.31/82.11 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนความเรียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนความเรียงที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

อัจฉรา อินทร์น้อย (2555, บทคัดย่อ) ผลการสอน โดยวิธีจัดการเรียนรู้แบบแผนที่ความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบแผนที่ความคิดระหว่างก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการเรียนรู้เรื่องเศรษฐศาสตร์ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบแผนที่ความคิด จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 18 ชั่วโมง ภายในระยะเวลา 8 สัปดาห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนตาม

แผนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ t – test (Dependent Sample) ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบแผนที่ความคิด (Mind Mapping) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์ (2557) การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 43 คนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง (เขมรประชาอุทิศ) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเรียงความโดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน 2) แบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความภาพการ์ตูน 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (X) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Wang (2008, pp. 3656 – A) ได้ทำการสำรวจผลความรู้ก่อนการสอนและสำรวจยุทธวิธีการใช้แผนที่ความคิดในการจำแนกผลสัมฤทธิ์ตามความแตกต่างของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ยุทธวิธีที่ใช้ได้แก่ การจับคู่ การจำแนกนุพพท และการให้นักเรียนรวบรวมแผนที่ความคิด สื่อการสอนได้แก่เนื้อหาคำอธิบายรายวิชา Word 2000 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบทดสอบการจำแนกการใช้ถ้อยคำ แบบทดสอบวัดความเข้าใจ และแบบทดสอบรวม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักเรียนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 290 คน เป็นกลุ่มทดลอง 182 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้แผนที่ความคิด 50 คน กลุ่มที่ใช้แผนที่ความคิดจำแนกนุพพท 44 คน และกลุ่มที่ใช้แผนที่ความคิดรวบรวมแนวคิดจำนวน

46 คน และจัดเป็นกลุ่มควบคุม 42 คน ใช้สถิติ MANOVA ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ .05 ผลการศึกษาค้นพบว่า ยุทธวิธีการใช้แผนที่ความคิดทั้ง 3 แบบ ให้ผลในการจำแนกผลสัมฤทธิ์ไม่เท่าเทียมกันตามจุดหมายของการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างระหว่างการใช้แผนที่ความคิดในการจับคู่และพบความแตกต่างระหว่างการให้นักเรียนใช้แผนที่ความคิดในการรวบรวมแนวคิดกับกลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังพบว่ายุทธวิธีการใช้แผนที่ความคิดทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยความรู้ก่อนการสอนและการใช้แผนที่ความคิดไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

สรุปงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว การใช้แผนผังความคิด เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นและเสริมสร้างการเรียนรู้ในรายวิชาต่างให้ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่างานวิจัยดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการวิจัยนี้ด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1)พัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2)ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย 3)ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

- 3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด
- 3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเขียนความเรียงภาษาไทย
- 3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด

3.3 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระภาษาไทย เพื่อดู
เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.3.1.2 ศึกษาหลักการและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.3 วิเคราะห์และเลือกเนื้อหาสาระเพื่อนำมาสร้างแผนจัดการเรียนรู้ จากทั้งหมด
1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 21 เรื่อง การเขียน

3.3.1.4 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้
แผนผังความคิด จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 21 เรื่อง การเขียน

จำนวน 16 ชั่วโมง

หน่วยการ เรียนรู้ที่ 21	หน่วยการเรียนรู้ย่อย	จำนวน ชั่วโมง
การเขียน	การเขียนความเรียงแบบประสพการณ์	8
	การเขียนความเรียงแบบจินตนาการ	8

3.3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ทั้งหมดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา เพื่อ
แนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3.3.1.6 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ
ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถาม
และความถูกต้องด้านภาษา และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)
(Rovinelli&Hambleton, 1977, pp. 49-60) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ใน
เกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนจัดการเรียนรู้วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนจัดการเรียนรู้วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนจัดการเรียนรู้ไม่วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด มีค่า IOC = .67-1.00

3.3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย จากเอกสารต่างๆเกี่ยวกับการสร้าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย หลักการสร้างแบบทดสอบชนิดอัตนัย

3.3.2.2 วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์

3.3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยก่อนเรียน และหลังเรียน จำนวน 2 ชุด เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

3.3.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา เพื่อแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3.3.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถาม และความถูกต้องด้านภาษา และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) (Rovinelli & Hambleton, 1977, pp. 49-60) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเขียนความเรียงมีค่า IOC = .67-1.00

3.3.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการเขียนเรียงความภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขั้นตอนการสร้างมีดังนี้

3.3.3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ วิธีการวัดความพึงพอใจ และการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวัดเป็นรายด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านผู้เรียน รวมทั้งหมด 9 ข้อ โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 3 ระดับ

3	หมายถึง	พึงพอใจมาก
2	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อย

เกณฑ์การแปลความหมายมีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2550, น. 105-106)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.41 -3.00	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.67 – 2.40	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 -1.66	หมายถึง	พึงพอใจน้อย

3.3.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถาม และความถูกต้องด้านภาษา และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) (Rovinelli&Hambleton, 1977, pp. 49-60) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้อง อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน	+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจวัดจุดประสงค์
ให้คะแนน	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจวัดจุดประสงค์
ให้คะแนน	-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจไม่วัดจุดประสงค์

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยมีค่า IOC = .67-1.00

3.3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ขั้นเตรียมการ

3.4.1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และรายละเอียดให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการเรียนการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด

3.4.1.2 ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

3.4.2 ขั้นทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ การเขียนจำนวน 16 ชั่วโมง ในแต่ละแผนมีแบบทดสอบความสามารถการเขียนความเรียงหลังเรียน และประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด เป็นรายบุคคล

หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามแผนจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเขียนความเรียงหลังเรียน (Post-Test) โดยใช้แบบทดสอบการเขียนเรียงความภาษาไทย ที่เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

3.4.3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ Paired-Samples t-test แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.2 ประมวลผล แปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.3 สรุปผลและอภิปรายผล โดยใช้ตารางและการพรรณนา

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, น. 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, น. 101)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

3.6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, น.103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	N-1	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ (Degrees of freedom)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเที่ยงตรงดัชนีความสอดคล้อง (Index item of – Objective Congruence: IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977) คำนวณค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องกับเนื้อหา องค์ประกอบที่ต้องการวัด
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

Paired simple t-test แบบ Dependent Samples ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}; \text{ df} = n-1$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t – distribution
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน
$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนและนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ผลการศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (แสดงจากตารางที่ 4.2-4.3)

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงแบบประสบการณ์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

ลำดับ ที่	ฝึกการเขียนความเรียงแบบ ประสบการณ์จำนวน 4 ครั้ง				รวม 36 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	ทดสอบ 9 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน คะแนนไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 70
	แบบ ฝึกที่1	แบบ ฝึกที่2	แบบ ฝึกที่3	แบบ ฝึกที่4					
1	6	6	7	7	26	72.22	7	77.78	ผ่าน
2	6	6	7	7	26	72.22	7	77.78	ผ่าน
3	6	6	7	8	27	75.00	8	88.89	ผ่าน
4	6	6	7	7	26	72.22	7	77.78	ผ่าน
5	6	7	7	8	28	77.78	8.5	94.44	ผ่าน
6	6	6	7	8	27	75.00	7.5	83.33	ผ่าน
7	6	6	7	8	27	75.00	8.5	94.44	ผ่าน
8	6	6	6	6	24	66.67	6.5	72.22	ผ่าน
9	6	7	7	7	27	75.00	6	66.67	ไม่ผ่าน
10	6	6	8	8	28	77.78	5	55.56	ไม่ผ่าน
11	6	6	8	7	27	75.00	6	66.67	ไม่ผ่าน
12	6	6	7	8	27	75.00	7	77.78	ผ่าน
13	5	6	6	7	24	66.67	7	77.78	ผ่าน
14	6	6	7	7	26	72.22	6.5	72.22	ผ่าน
15	6	6	7	7	26	72.22	6.5	72.22	ผ่าน
16	6	6	7	8	27	75.00	7	77.78	ผ่าน
17	6	6	7	7	26	72.22	8	88.89	ผ่าน
18	5	5	7	7	24	66.67	7	77.78	ผ่าน
19	5	6	6	7	24	66.67	6	66.67	ไม่ผ่าน
20	5	5	7	7	24	66.67	8	88.89	ผ่าน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฝึกการเขียนความเรียงแบบ ประสบการณ์จำนวน 4 ครั้ง				รวม 36 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	ทดสอบ 9 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน คะแนนไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 70
	แบบ ฝึกที่1	แบบ ฝึกที่2	แบบ ฝึกที่3	แบบ ฝึกที่4					
21	6	6	7	8	27	75.00	5	55.56	ไม่ผ่าน
22	6	6	7	7	26	72.22	7	77.78	ผ่าน
23	6	6	7	7	26	72.22	6.5	72.22	ผ่าน
24	6	6	7	8	27	75.00	6.5	72.22	ผ่าน
25	6	6	7	7	26	72.22	6.5	72.22	ผ่าน
26	5	6	6	7	24	66.67	6.5	72.22	ผ่าน
27	4	5	6	6	21	58.33	5.5	61.11	ไม่ผ่าน
28	6	6	7	8	27	75.00	6.5	72.22	ผ่าน
29	4	5	5	6	20	55.56	5	55.56	ไม่ผ่าน
30	6	6	7	8	27	75.00	6	66.67	ไม่ผ่าน

จากตารางที่ 4.1 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงแบบประสบการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และมีนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ตารางที่ 4.2 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงแบบจินตนาการของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

ลำดับ ที่	ผลการเขียนความเรียงแบบจินตนาการ จำนวน 4 ครั้ง				รวม 36 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	ทดสอบ 9 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน คะแนนไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 70
	แบบ ฝึกที่5	แบบ ฝึกที่6	แบบ ฝึกที่7	แบบ ฝึกที่8					
1	7	7	7	8	29	80.56	8	88.89	ผ่าน
2	6	7	7	8	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
3	7	7	7	9	30	83.33	8	88.89	ผ่าน
4	6	7	7	8	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
5	6	7	7	7	27	75.00	8	88.89	ผ่าน
6	6	7	7	8	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
7	6	7	7	9	29	80.56	8.5	94.44	ผ่าน
8	6	7	7	8	28	77.78	9	100.00	ผ่าน
9	7	7	7	9	30	83.33	9	100.00	ผ่าน
10	7	7	7	8	29	80.56	9	100.00	ผ่าน
11	7	7	7	8	29	80.56	8	88.89	ผ่าน
12	7	8	7	8	30	83.33	8	88.89	ผ่าน
13	7	7	7	7	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
14	6	8	8	7	29	80.56	8	88.89	ผ่าน
15	6	7	7	7	27	75.00	8	88.89	ผ่าน
16	6	8	7	7	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
17	8	8	7	8	31	86.11	8	88.89	ผ่าน
18	6	7	7	9	29	80.56	8.5	94.44	ผ่าน
19	8	8	6	7	29	80.56	7.5	83.33	ผ่าน
20	7	8	7	7	29	80.56	8	88.89	ผ่าน
21	6	7	5	8	26	72.22	8	88.89	ผ่าน
22	7	7	7	8	29	80.56	8.5	94.44	ผ่าน
23	6	7	7	7	27	75.00	7	77.78	ผ่าน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ฝึกการเขียนความเรียงแบบจินตนาการ จำนวน 4 ครั้ง				รวม 36 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	ทดสอบ 9 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน คะแนนไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 70
	แบบ ฝึกที่5	แบบ ฝึกที่6	แบบ ฝึกที่7	แบบ ฝึกที่8					
24	6	7	7	8	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
25	6	7	7	7	27	75.00	7	77.78	ผ่าน
26	6	7	7	8	28	77.78	7.5	83.33	ผ่าน
27	6	7	8	7	28	77.78	7.5	83.33	ผ่าน
28	6	7	8	7	28	77.78	8	88.89	ผ่าน
29	6	7	7	7	27	75.00	8	88.89	ผ่าน
30	7	7	8	8	30	83.33	8.5	94.44	ผ่าน

จากตารางที่ 4.2 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงแบบจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.3 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงแบบประสบการณ์และแบบจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

ลำดับ	แบบฝึกการเขียนความเรียง				แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	แบบ ประสบการณ์ (36)	แบบ จินตนาการ (36)	รวม (72)	ร้อยละ	แบบทดสอบ ประสบการณ์ (9)	แบบทดสอบ จินตนาการ (9)	รวม (18)	ร้อยละ
1	26	29	55	76.39	7	8	15	83.33
2	26	28	54	75.00	7	8	15	83.33
3	27	30	57	79.17	8	8	16	88.89
4	26	28	54	75.00	7	8	15	83.33

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	แบบฝึกการเขียนความเรียง				แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	แบบ ประสภการณ์ (36)	แบบ จินตนาการ (36)	รวม (72)	ร้อยละ	แบบทดสอบ ประสภการณ์ (9)	แบบทดสอบ จินตนาการ (9)	รวม (18)	ร้อยละ
5	28	27	55	76.39	8.5	8	16.5	91.67
6	27	28	55	76.39	7.5	8	15.5	86.11
7	27	29	56	77.78	8.5	8.5	17	94.44
8	24	28	52	72.22	6.5	9	15.5	86.11
9	27	30	57	79.17	6	9	15	83.33
10	28	29	57	79.17	5	9	14	77.78
11	27	29	56	77.78	6	8	14	77.78
12	27	30	57	79.17	7	8	15	83.33
13	24	28	52	72.22	7	8	15	83.33
14	26	29	55	76.39	6.5	8	14.5	80.56
15	26	27	53	73.61	6.5	8	14.5	80.56
16	27	28	55	76.39	7	8	15	83.33
17	26	31	57	79.17	8	8	16	88.89
18	24	29	53	73.61	7	8.5	15.5	86.11
19	24	29	53	73.61	6	7.5	13.5	75.00
20	24	29	53	73.61	8	8	16	88.89
21	27	26	53	73.61	5	8	13	72.22
22	26	29	55	76.39	7	8.5	15.5	86.11
23	26	27	53	73.61	6.5	7	13.5	75.00
24	27	28	55	76.39	6.5	8	14.5	80.56
25	26	27	53	73.61	6.5	7	13.5	75.00
26	24	28	52	72.22	6.5	7.5	14	77.78
27	21	28	49	68.06	5.5	7.5	13	72.22

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	แบบฝึกการเขียนความเรียง				แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	แบบ ประสพการณ์ (36)	แบบ จินตนาการ (36)	รวม (72)	ร้อยละ	แบบทดสอบ ประสพการณ์ (9)	แบบทดสอบ จินตนาการ (9)	รวม (18)	ร้อยละ
28	27	28	55	76.39	6.5	8	14.5	80.56
29	20	27	47	65.28	5	8	13	72.22
30	27	30	57	79.17	6	8.5	14.5	80.56

จากตารางที่ 4.3 แสดงคะแนน/ร้อยละของการเขียนความเรียงแบบประสพการณ์และแบบจินตนาการจากแบบฝึกและแบบทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน พบว่า จากการทดสอบการเขียนแบบประสพการณ์และแบบจินตนาการนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียน การพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 30 คน

กลุ่ม	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	9	2.53	.681	30.543*	.000
หลังเรียน	30	9	8.23	.568		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียน การพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .681 และคะแนนหลังเรียนการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 8.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .568

พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าสถิติ $t = 30.543$ และค่า $Sig = .000$ ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนจำนวน 30 คน

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านผู้สอน		2.91	0.29	มาก
1.1	ช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียนเมื่อมีปัญหา	2.97	0.18	มาก
1.2	ผู้สอนให้ความรู้เรื่องที่เรียนอย่างเป็นกันเอง	3.00	0.00	มาก
1.3	ผู้สอนทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน	2.77	0.43	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้		2.93	0.25	มาก
2.1	ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิด	2.97	0.18	มาก
2.2	ทำให้นักเรียนสามารถวางแผนการทำงานได้	2.97	0.18	มาก
2.3	ทำให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน	2.87	0.35	มาก
ด้านผู้เรียน		2.94	0.23	มาก
3.1	มีความสามารถในการเขียนผังความคิด	2.90	0.31	มาก
3.2	มีความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น	2.97	0.18	มาก
3.3	สามารถนำความรู้ไปใช้กับวิชาอื่นได้	2.97	0.18	มาก
ภาพโดยรวม		2.93	0.26	มาก

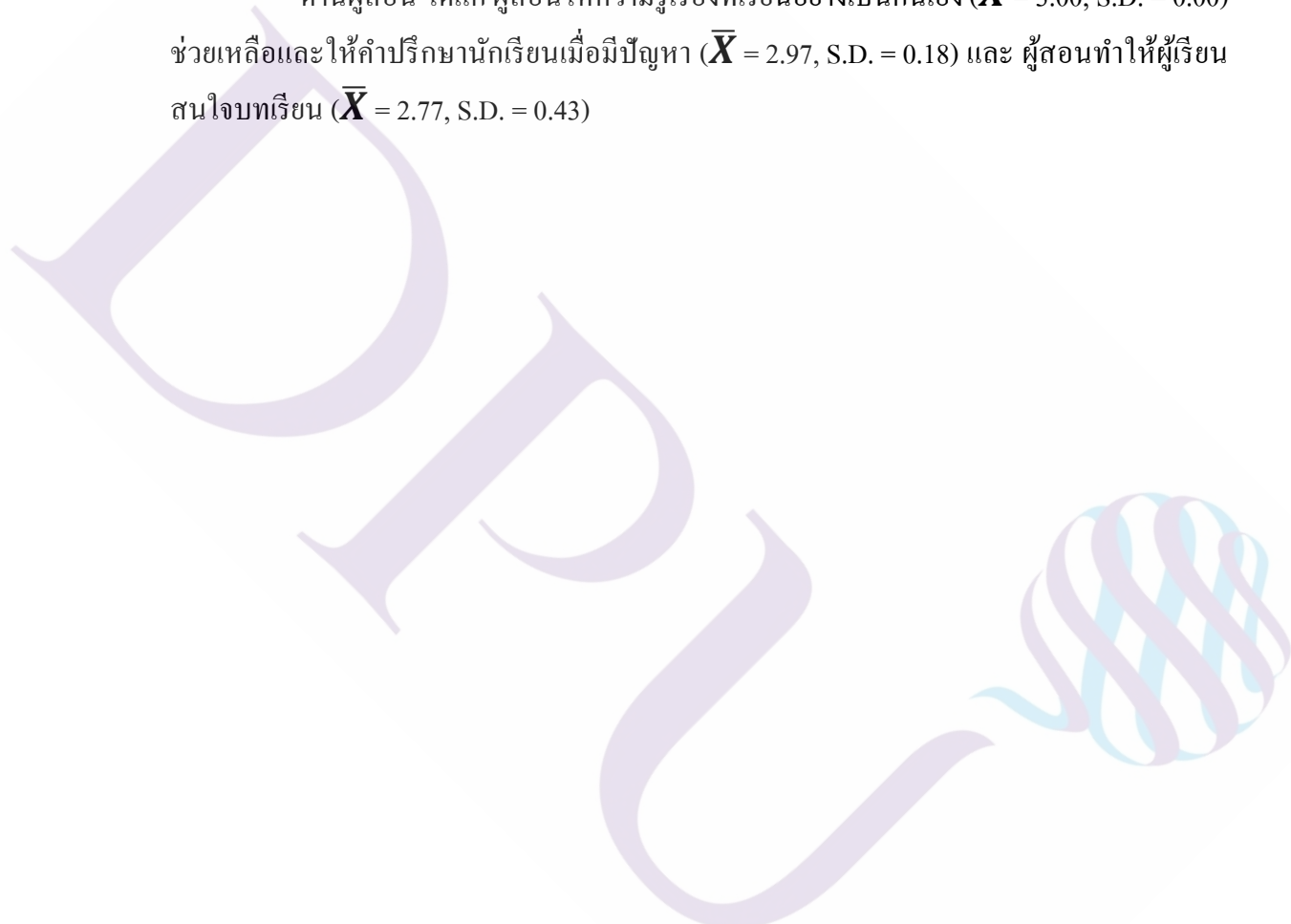
จากตารางที่ 4.3 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนจำนวน 30 คน พบว่าความพึงพอใจภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.23) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.25) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.29)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านผู้เรียน ได้แก่ มีความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น,สามารถนำความรู้ไปใช้กับวิชาอื่นได้ ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.18) และมีความสามารถในการเขียนผังความคิด ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.31)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิด,ทำให้นักเรียนสามารถวางแผนการทำงานได้ ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.18) และทำให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.35)

ด้านผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนให้ความรู้เรื่องที่เรียนอย่างเป็นกันเอง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) ช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียนเมื่อมีปัญหา ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.18) และ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.43)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน ทั้งหมด 30 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การใช้แผนผังความคิด

ตัวแปรตาม คือ

1. ความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทย
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการเขียนความเรียง

ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด

3. ขอบเขตเนื้อหา

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต สังกัดการศึกษาเอกชน เนื้อหาที่ใช้ในครั้งนี้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ การเขียน จำนวน 16 ชั่วโมง

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผัง

ความคิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และรายละเอียดให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการเรียนการเขียนเรียงความภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด

1.2 ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยก่อนเรียน (Pre-Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

2. ขั้นทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ การเขียน จำนวน 16 ชั่วโมง ในแต่ละแผนมีแบบทดสอบความสามารถการเขียนความเรียงหลังเรียน และประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด เป็นรายบุคคล

หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามแผนจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเขียนความเรียงหลังเรียน (Post-Test) โดยใช้แบบทดสอบการเขียนเรียงความภาษาไทย ที่เป็นแบบทดสอบคู่ขนาน เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

3. ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ Paired-Samples t-test แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ประมวลผล แปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

3. สรุปผลและอภิปรายผล โดยใช้ตารางและการพรรณนา

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า จากการทดสอบการเขียนแบบประสพการณ์และแบบจินตนาการนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .681 และคะแนนหลังเรียนการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 8.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .568 พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าสถิติ $t = 30.543$ และค่า Sig.(2-tailed) มีค่า .000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด พบว่า ความพึงพอใจภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.23) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.25) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.29)

5.2 อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า จากการทดสอบการเขียนแบบประสพการณ์และแบบจินตนาการนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักเรียนได้ทำแบบฝึกการเขียนความเรียงแบบประสพการณ์จำนวน 4 ครั้งและแบบทดสอบ นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และมีนักเรียนที่ไม่ผ่านจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนการเขียนความเรียงแบบจินตนาการจำนวน 4 ครั้งและแบบทดสอบ นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้การเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิดนั้นทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านการเขียนความเรียงเพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังที่ มาลี นิสสัยสุข (2535, น.18) ธิดา กุทธาภย์ (2537, น. 27) และ กัณหา คำหอมกุล (2547, น.47 กล่าวถึงแผนผังความคิดไว้ว่าการใช้แผนภาพมักใช้แสดงเกี่ยวกับ สังกัษของคำหรือลำดับองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นขอบข่ายของสังกัษ ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และจดจำมากขึ้น แผนผังแสดงถึงความรู้ความคิดความเข้าใจของผู้เรียนที่ผ่านการประมวลความรู้ความคิดตามลำดับขั้นตอน และเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ด้วยการเขียนคำประโยค วลี สัญลักษณ์ และเส้นเชื่อม

โดยให้คำสำคัญ หรือหัวข้อเรื่องอยู่ตรงกลางหรือด้านบนสุดของแผนผังส่วนใจความรองกระจายออกไปหรือแตกสาขา ออกมาซึ่งประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ คำสำคัญเส้นเชื่อมโยงและคำหรือวลีที่แสดงถึงข้อมูลหรือคำสำคัญนั้นๆ นักเรียนสามารถนำรายละเอียดประกอบใจความสำคัญได้ นักเรียนจะต้องเข้าใจถึงความสัมพันธ์กันให้ชัดเจน การสร้างแผนภาพจำทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำความเข้าใจดีขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของประเพ็ญศรี ไกรอนุพงษ์ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนที่ความคิด ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แผนที่ความคิดพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร้อยละ 80.49 และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไปจำนวน 26 คนจากจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 และชานนุด อุ่นมะดี (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.72 คิดเป็นร้อยละ 58.60 ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.63 คิดเป็นร้อยละ 83.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนความเรียงภาษาไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .681 และคะแนนหลังเรียนการพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิด เท่ากับ 8.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .568 พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีค่าสถิติ $t = 30.543$ และค่า $Sig = .000$ ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้การเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิดทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิดในเรื่องของการเขียน ซึ่งเดิมนักเรียนยังไม่เคยวิธีการหรือเทคนิคนี้มาก่อนจึงทำให้เกิดความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยเฉพาะเรื่องความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนค่อนข้างสูง หลังจากเรียน โดยใช้แผนผังความคิดแล้วผู้วิจัยได้ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนวิชาภาษาไทยอีกครั้ง นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียนความเรียง มีคะแนนสูงตั้งแต่ 7-9 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชานนุด อุ่นมะดี (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.72 คิดเป็นร้อยละ 58.60 ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.63 คิดเป็นร้อยละ 83.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ความสามารถ

ในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ลักษณารีย์ รัตนวร (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นฝึความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1)ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.81 คิดเป็นร้อยละ 56.03 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.94 คิดเป็นร้อยละ 73.14 และความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์เน้นฝึความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนด้านทักษะการเขียนความเรียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและศรีพระจันทร์ แสงเขตต์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด พบว่า ความพึงพอใจภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.23) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.25) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.29) จะเห็นได้ว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับมาก กล่าวคือ ด้านผู้เรียน นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับ มีความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น, สามารถนำความรู้ไปใช้กับวิชาอื่นได้และมีความสามารถในการเขียนฝึความคิด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เรื่องการเขียนแผนผังความคิด, ทำให้นักเรียนสามารถวางแผนการทำงานได้ และทำให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน ด้านผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับ ผู้สอนให้ความรู้เรื่องที่เรียนอย่างเป็นกันเอง) ช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียนเมื่อมีปัญหา และ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชนานุด อุ่นมะดี (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้เทคนิคระดมระสมองและฝึความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนการเขียนเรียงความด้วยเทคนิคระดมระสมองและฝึความคิด อยู่ในระดับมาก ลักษณารีย์ รัตนวร (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการเขียนเรียงความ

เชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นฝึกร่างความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นฝึกร่างความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับค่อนข้างดี แสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนความเรียงที่ให้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากและศรีพระจันทร์ แสงเขตต์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อค้นพบจากงานวิจัย

การสอนการเขียนความเรียงด้วยแผนผังความคิดเป็นสิ่งที่เกิดผลดีและทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนการเขียนความเรียง เช่น เริ่มต้นจาก คำ วลีและประโยค เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

ในการสอนการเขียนแผนผังความคิด เริ่มแรกครูจะต้องแสดงตัวอย่างและให้นักเรียนได้ฝึกการเรียงลำดับความคิดเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเริ่มจากคำสำคัญ(Key word) ต่อจากนั้นแสดงความคิดโดยคำสำคัญ(Key word) เป็นการเชื่อมโยงความคิดหลักไปหาความคิดย่อย และหลังจากนั้นจึงให้สร้างวลีหรือประโยคจากคำสำคัญ(Key word) เมื่อได้ครบองค์ประกอบในการเขียนเรื่อง จึงให้นักเรียนนำประโยคเหล่านั้นมาเรียบเรียงมาเชื่อมโยงกันเป็นความเรียง เมื่อทำแบบฝึกหัดที่ 1 การเขียนประสบการณ์(การช่วยเหลือครอบครัว) นักเรียนยังไม่เข้าใจวิธีการของการเขียนโดยใช้แผนผังความคิด แต่เมื่อทำแบบฝึกหัดที่ 2-4 นักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการเขียนแบบจินตนาการ นักเรียนสามารถเขียนได้ดีตั้งแต่แบบฝึกที่ 5-8 เพราะมีคะแนนสูง แสดงว่า นักเรียนชอบงานที่เป็นเรื่องที่คิดฝันหรือสร้างสรรค์มากกว่าการเขียนแบบความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน

อีกประการหนึ่ง การเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น เกิดความสนใจ เกิดความสงสัย ซักถาม ในการเขียนความเรียงแบบประสบการณ์ มีข้อจำกัดในเรื่องของคำที่นำมาใช้ ส่วนการเขียนแบบจินตนาการ นักเรียนจะไม่ค่อยถามกัน เพราะคำที่ใช้ใช้นั้น มีความหลากหลาย จึงทำให้เขียนได้มากกว่าการเขียนความเรียงแบบประสบการณ์ ดังที่Piaget (1970) กล่าวว่า ความเติบโตทางสติปัญญาเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนจัดจำแนกจำพวกทางด้านความคิด หรือ โครงสร้างความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยมโนคติเกี่ยวกับสิ่งของ

และเหตุการณ์ที่มีคุณลักษณะทั่วไปหรือคุณลักษณะเฉพาะบางประการร่วมกัน เมื่อคนเรามีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งใหม่หรือสิ่งที่เราไม่คุ้นเคย จะเกิดการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้จดจำพวกไว้แล้ว ถ้ามีลักษณะผสมกลมกลืนกัน ก็จะเพิ่มความรู้ใหม่เข้ากับ โครงสร้างที่มีอยู่เดิม (Assimilation) แต่ถ้าข้อมูลใหม่นั้นไม่อยู่ในลักษณะความรู้ที่มีอยู่แล้ว ก็จะเกิดการปรับความรู้ด้วยการสร้างโครงสร้างความรู้ขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนโครงสร้างความรู้เก่าด้วยความรู้ใหม่

ดังนั้นการที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเขียนแผนผังความคิดบ่อยๆ หรือสม่ำเสมอก็จะช่วยทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในเรื่องของการเขียนขึ้นสูงต่อไปได้

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

5.4.1 การสอนแผนผังความคิด อาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ครูจะต้องนำเสนอตัวอย่างที่สามารถสร้างความคิดให้กับนักเรียนโดยครูควรสอนให้คิดตามลำดับขั้นตอนและเมื่อนักเรียนเชื่อมโยงได้ นักเรียนก็จะปฏิบัติได้ด้วย

5.4.2 การเลือกเรื่องที่น่าสนใจกิจกรรมควรเป็นเรื่อง ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป เพราะถ้าเรื่องยากมาก นักเรียนจะคิดแผนผังความคิดช้าและเขียนช้าด้วย เช่นการเขียนแบบประสบการณ์ เรื่องการช่วยเหลือครอบครัวและการจราจร

5.5 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบด้านการเขียนความเรียงของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนผังความคิดกับ สื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กัณฑ์ชัย วรจิตติพล. (2542). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- กัณฑ์ คำหอมกุล. (2547). การพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผังความคิด (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุสุมา ล่ามูย์. (2538). การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรมวิชาการ. (2542). กระบวนการเรียนรู้ และยุทธศาสตร์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์ กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์จำกัด.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชัยนันท์ นันทพันธ์. (2526). ศิลปะการเขียนเรียงความและรวมเรียงความรางวัลพระราชทาน. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ชัยนันท์ นันทพันธ์. (2534). การสื่อสารสถาบันกับการสร้างภาพพจน์: กรณีศึกษาการเคหะ แห่งชาติ (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชานนุด อุ่นมะดี. (2550). ผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส. (2553). การพัฒนาการเขียนเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือ เทคนิค *circ* ร่วมกับแบบฝึกการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาควิชา หลักสูตรและวิธีสอน (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เดโช สวานานนท์. (2512). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน และจดหมายถึงสุมิตรา*. พระนครศรีอยุธยา. โอเดียนสโตร์การพิมพ์.
- ธนิศา แส่นปัญญา. (2543). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนชุดฝึกเขียนเรียงความ กับวิธีการสอนตามคู่มือครู* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น .
- ธัญญา ผลอนันต์ และคณะ. (2554). *แบบฝึกหัด พิชิตมายด์แมป (Mind Map) สำหรับชาวบ้านและชุมชน*. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.
- ธิดา ฤทธากัญ. (2537). *ประสิทธิผลของ K-W-L Plus ที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และการสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตาชล ชมเชย. (2555). *การศึกษาระดับความเครียดและผลของการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมที่มีต่อความเครียดในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง* (รายงานการวิจัย). ปทุมธานี: โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.
- บังเอิญ สร้อยกล่อม. (2540). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวตามแนวคิดของไวทกอสกี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญศิริ ผ่องอักษร. (2542). *การเขียนสำหรับสาขาวิชา ภาษาปรัทัศน์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเพ็ญศิริ ไกรอนุพงษ์. (2549). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โดยใช้แผนที่ความคิด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเทือง วิบูลศักดิ์. (2552). *สื่อการเรียนการสอน: กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ว่าด้วยการคิดการคิดคืออะไรองค์ประกอบของการคิดและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะการคิด*. สืบค้น 4 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://www.sahavicha.com/?name=media&file=readmedia&id=1409>.
- เปรมใจ เอื้ออังกูร. (2534). *การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. สงขลา: วิทยาลัยครูสงขลา.
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2536). *การสอนเขียนเรียงความ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2550). *ศิลปะการเขียนอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พื่อน เปรมพันธุ์. (2542). *โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.*
- พจนา เขียนสอาด. (2547). *การศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านและการเขียนเรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือกัน เทคนิค CIRC (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2541). *ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาลัย นิสสัยสุข. (2535). *รายวิชาหลักการสอน รหัส 2142305 เอกสารประกอบคำสอน*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- มิ่งขวัญ กิติวรรณกร. (2534). *สภาพความต้องการและปัญหาสื่อการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนวิภา เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. (2545). *การพัฒนาบทเรียนนิทานเพื่อเพิ่มความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วลัยรัตน์ อติแพทย์. (2532). *การเขียน 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ลัดดาภิรัช รัตนวร. (2551). *ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นฝังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพฯ . คอมพิวเตอร์กราฟฟิก.*
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2526). *การวัดความสามารถทางการเขียนระดับ อุดมศึกษา (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริ ว่องพินัยรัตน์. (2530). *การสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.

- วารุณี เลียววิวัฒน์ชัย. (2543). *การพัฒนาเพิ่มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียน วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ศิริรัตน์ นิลคุปต์. (2538). *หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิวกานต์ ปทุมสูติ. (2548). *การเขียนสร้างสรรค์ไม่ยากอะไรเลย*. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.
- ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ ภาพการ์ตูน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภฤกษ์ กลิ่นสุคนธ์. (2554). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒน- ศิลป์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สลิล ศิริมงคล. (2539). *10 วิธีในการสอนเด็กให้เขียนเรื่อง*. กรุงเทพฯ: การศึกษากรุงเทพมหานคร.
- ไสว พักขาว. (2544). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- สุวิงศ์ พงศ์ไพบุลย์ และคณะ. (2526). *พจนานุกรมภาษาถิ่น ภาษาไทยกลาง*. เชียงใหม่: ม.ป.พ.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2544). *เรียนรู้คู่มืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: ที.พี. พริน .
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2539). *แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สรวงกรณ์ ชัยศิริพานิช. (2545). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร และการสอนตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แสงระวี ประจวบวัน. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะ ที่ใช้ วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิตรภาพ การพิมพ์และ สดิวดีโอ.
- สำลี รักสุทธี. (2544). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

- หทัยรัตน์ ประทุมสูตร. (2542). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดพิษณุโลก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดมพัฒนกิจ. (2548). *จิตวิทยาการบริการ (Service Psychology Comprehension Strategies and Trend)*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ดีไซน์.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2542). *การใช้ภาษาไทย ป.6 เล่ม1*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.
- อัครเดช จานงธรรม. (2549). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมอิเล็กทรอนิกส์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพร หมายเจริญ. (2536). *การเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามปกติ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อัญชลี ป่อทอง. (2549). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อารมณั เพชรชื่น. (2527). *เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการศึกษาระดับประถมศึกษา ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.*
- อิงอร อมาตยกุล. (2556). *การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาต่างประเทศ

- Adam, J.A. (1998). *Human memory*. New York: McGraw - Hill.
- Bitter G.; Hatfield M. & Edward T. (1989). *Mathematics method the elementary and middle school. A Comprehensive Approach*.
- Butler, A. C., Chapman, J. E., Forman, E. M., & Beck, A. T. (2006). The empirical status of cognitive-behavioral therapy: a review of meta-analyses. *Clinical Psychology*, 26, 17–31.

- Buzan, Tony. (1991). *Use your sides of your brain*. New York : Penquin Group.
- Bloom, Benjamins. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York : McGraw – Hill.
- Johnson, Patricia. (1986). Acquisition of schema for comprehension communication: A study of reading – writing relationship in ESL. *RELC JOURNAL*.
- Lado, Robert. (1977). *Language Teaching : A Scientific Approach*. New York : McGraw-Hill.
- Lennon, R. (2000). A test of a theoretical model of consumer travel behavior: German consumers' perception of Northern Ireland as a tourist destination. *Journal of vacation marketing*, 7(1), 51-62.
- Patty, W. R.; Dorothy, C. P. & Marjorie F. (1985). *Backing experience in language: tool and techniques for language arts methods* (4th ed). New York: Ally and Bacon.
- Reid, J. M. (2000). *The process of composition* (3rd ed). New York: Pearson Education Company.
- Sullivan and Higgins, N. 1983. *Teaching for competence*. New York : Teacher Collage Columbia University.
- Wang, T. F., Lu, C. H., & Chen, I. J. (2008). *Sexual knowledge, attitudes and activity of olderPeople in Taipei, Taiwan*. Tai Pei: University, Tai Pei, Taiwan.
- White , V. R. (1981). *Reading. in Communication in the Classroom : Application and Methods for a Communicative Approach*. Edited by Keith Johnson and Keith Morrow. Harlow Essex : Longman.

ภาคผนวก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

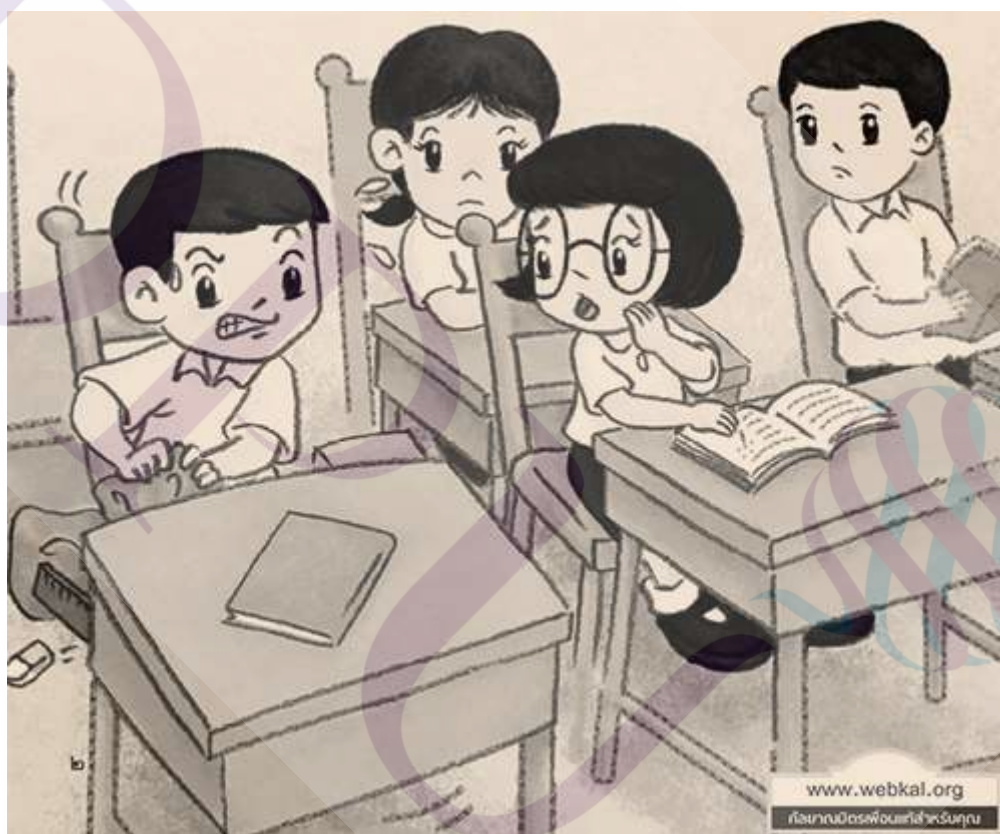
**การพัฒนาความสามารถเขียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด**

คาบสอน	เรื่อง	เกณฑ์การประเมิน
คาบที่ 1	ทำแบบทดสอบก่อนเรียนการเขียนความเรียง	1.เนื้อเรื่อง 2.การใช้ภาษา 3.แผนผังความคิด
คาบที่ 2-3	เรื่องเขียนเรื่องประสบการณ์(การช่วยเหลือครอบครัว)	
คาบที่ 4-5	เขียนเรื่องประสบการณ์(เพื่อนของฉัน)	
คาบที่ 6-7	เขียนเรื่องประสบการณ์(วันลอยกระทง)	
คาบที่ 8-9	เขียนเรื่องประสบการณ์(การจราจร)	
คาบที่ 10	ทดสอบการเขียนเรื่องประสบการณ์	
คาบที่ 11-12	จินตนาการของฉัน (ถ้าฉันเป็น...)	
คาบที่ 13-14	เขียนเรื่องจินตนาการ(เมื่อเติบโตฉันอยากเป็น...)	
คาบที่ 15-16	เขียนเรื่องจินตนาการ(ถ้าฉันร่ำรวยฉันจะทำอะไรบ้าง)	
คาบที่ 17-18	เขียนเรื่องจินตนาการ(ถ้าฉันมีตะเกียงวิเศษ ฉันจะ....)	
คาบที่ 19	ทดสอบการเขียนเรื่องจินตนาการ	
คาบที่ 20	ทำแบบทดสอบหลังเรียนการเขียนความเรียง	

แบบทดสอบก่อนเรียนการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ และเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องเขียนเรื่องประสบการณ์(การช่วยเหลือครอบครัว)

จำนวน ๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัวได้
๒. นักเรียนบอกถึงความดีที่ตนเองทำให้แก่ครอบครัว

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนประสบการณ์โดยใช้แผนผังความคิด
๒. นักเรียนเขียนประสบการณ์เป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑) ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ
 - วันนี้เราช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัวแล้วหรือยัง
 - งานบ้านที่เราทำคืออะไรบ้าง

ครูรวบรวมนำคำตอบการช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัวไว้บนกระดาน

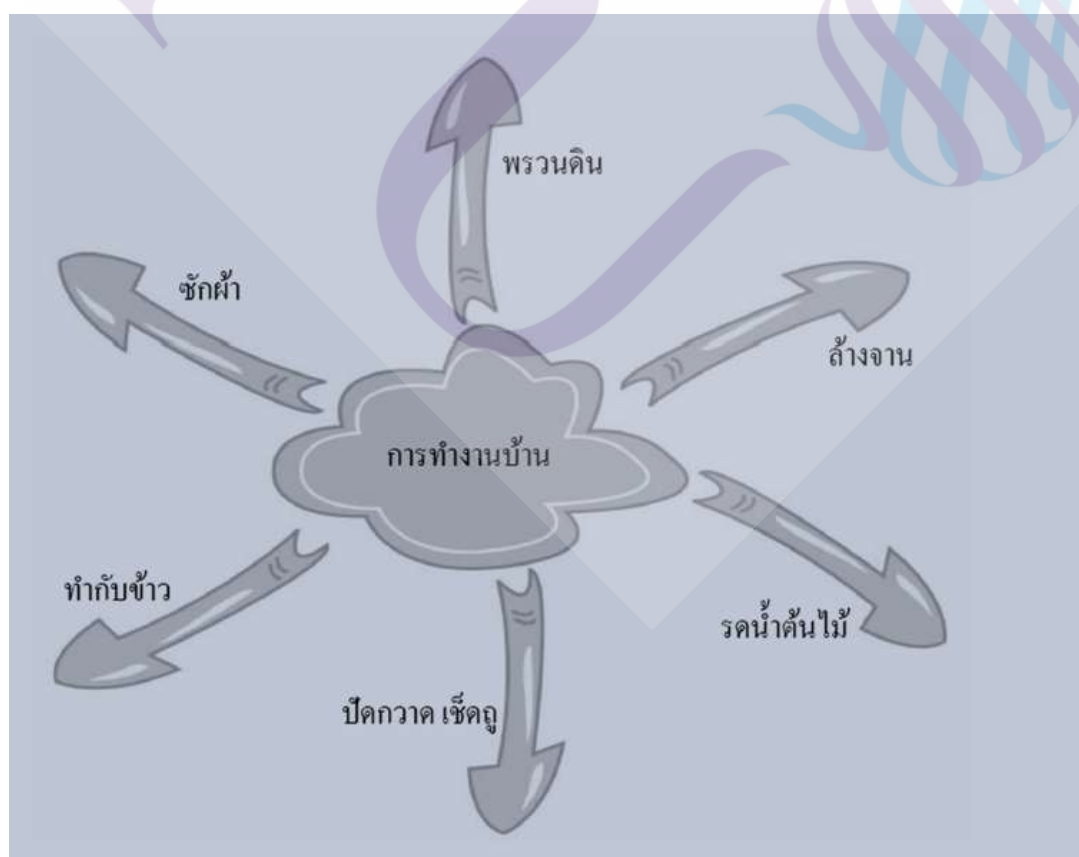
ขั้นตอนการสอน

๓. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้

หนูช่วยได้	
วันหยุดสุดสัปดาห์	ควรรีไรหาการทำงาน
ช่วยพ่อแม่เป็นประจำ	คือธรรมะน่าชื่นใจ
ปิดกวาดหรือเช็ดถู	วิธีรู้หนูช่วยได้
กวาดก่อนถูเร็วไว	ตรวจดูให้สะอาดดี
ถ้าบ้านหนูทำสวน	แล้วพรวนดินในสวนศรี

๔. ให้นักเรียนช่วยกันหาคำที่เกี่ยวข้องกับงานบ้านที่นักเรียนจะต้องทำ โดยครูจะขีดเส้นใต้คำในบทร้อยกรอง

๕. ครูนำคำจากบทร้อยกรองมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๕. ครูแจกใบงานและให้นักเรียนเลือกคำจากรูปภาพ มาเขียนในแผนผังความคิดที่ครูกำหนดให้ และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียง เป็นความเรียงเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง ในการช่วยเหลือครอบครัว อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๖. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องประสบการณ์การทำงานช่วยเหลือครอบครัวอีกครั้ง เพื่อทบทวน ความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้.

๑. บทร้อยกรอง “หนูช่วยได้”
๒. ใบความรู้เรื่อง การเขียนเรื่องประสบการณ์
๓. ใบงานแผนที่ความคิด

๗. การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับประสบการณ์การช่วยเหลืองานบ้าน

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรื่องประสบการณ์

การเขียนเรื่องประสบการณ์

การเขียนเรื่องประสบการณ์ เป็นการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องและเกิดความรู้สึกคล้อยตามและเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการเล่า การเขียนบรรยายประสบการณ์สามารถเขียนได้หลายรูปแบบ เช่น เรียงความ จดหมาย บันทึก เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนสามารถเลือกเขียนได้ตามความถนัดของตนหรือความเหมาะสมกับเหตุการณ์

การเขียนเรื่องประสบการณ์ มีวิธีการเขียน ดังนี้

๑. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียน ต้องตั้งจุดมุ่งหมายก่อนว่าจะเขียนเรื่องประสบการณ์เรื่องใด ประสบการณ์จะให้คุณค่าหรือข้อคิดอย่างไรบ้างแก่ผู้อ่าน

๒. เลือกประสบการณ์ที่ดีและน่าสนใจ เรื่องที่นำมาเขียนบรรยายประสบการณ์ควรมีแง่มุมที่ดีและน่าสนใจและควรเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของผู้เขียน ไม่ควรเขียนเรื่องที่แต่งขึ้นหรือสมมุติขึ้นเอง

๓. การวางโครงเรื่องก่อนการเขียน คือ การลำดับเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ได้แก่ การเปิดเรื่อง การปิดเรื่อง จะเล่าประสบการณ์ใดก่อน หรือประสบการณ์ใดหลัง การเขียนเปิดเรื่องควรเปิดให้ผู้อ่านประทับใจ การลำดับเรื่องอย่างไรไม่ให้ผู้อ่านสับสน ทั้งนี้การนำเรื่องหรือเปิดเรื่องต้องไม่ยาวเกินไป เนื้อเรื่องต้องกระชับ กะทัดรัด ชัดเจน และต้องปิดเรื่องให้ผู้อ่านได้แง่คิดหรือสรุปจบอย่างประทับใจด้วย

๔. การย่อหน้าให้เหมาะสม การเขียนบรรยายประสบการณ์อาจแบ่งย่อหน้าเป็นเหตุการณ์ก็ได้ ย่อหน้าหนึ่ง ๆ ควรมีเหตุการณ์เดียว

๕. การใช้ภาษาที่ดี ต้องใช้ภาษาเขียนบรรยายประสบการณ์อย่างมีศิลปะกล่าวคือ ต้องสื่อความหมายได้ดี ผู้อ่านอ่านแล้วรู้เรื่องเข้าใจ อาจก่อให้เกิดจินตนาการ อารมณ์สะเทือนใจ ทั้งนี้ควรเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมถูกต้องตามระดับ และควรใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ

สิ่งสำคัญในการเขียนเรื่องประสบการณ์ คือ การเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ชัดเจน และอธิบายเรื่องราว ความเป็นจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายและเกิดความรู้สึกคล้อยตาม

ใบงานที่ ๑

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา

๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เขียนเรื่องประสบการณ์(เพื่อนของฉัน)จำนวน ๒ คาบ

๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเกี่ยวกับเพื่อนของนักเรียน
๒. นักเรียนบอกถึงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนได้

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนประสบการณ์โดยใช้แผนผังความคิด
- ๒.นักเรียนเขียนประสบการณ์เป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและทำท่า “ฉันและเธอ”

“ฉันและเธอเจอกัน สัมพันธ์ไมตรี

ด้วยดวงใจรักนี้ สวัสดิ์เพื่อนเกลอ”

โดยนักเรียนจับคู่ร้องเพลงทำท่า เมื่อเพลงจบกล่าวว่า

“ สวัสดิ์จะ ฉันชื่อ..... “

“ สวัสดิ์จะ ฉันชื่อ..... “

ครูให้สัญญาณเคาะจังหวะเร็ว เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนคู่โดยพยายาม ให้นักเรียนได้จับคู่กับเพื่อนให้ได้ทั่วถึงมากที่สุด

๔. ครูตั้งคำถามถึงเพลงที่เด็กๆ ได้ฟังและร้องนั้นพูดถึงเรื่องอะไร เราควรทำหรือไม่ เพราะอะไร (ทักทายเพื่อน ควรทำเพราะจะได้รู้จักกัน)

- เด็กๆ สามารถรู้ได้อย่างไรว่าเป็นเพื่อนคนไหน (จากหน้าตา ของเพื่อน)

- ลักษณะของเพื่อนที่เด็กๆ มองเห็นได้เป็นอย่างไรบ้าง (ตาโต ผิวขาว ผมหยิก อ้วน ผอม

ฯลฯ)

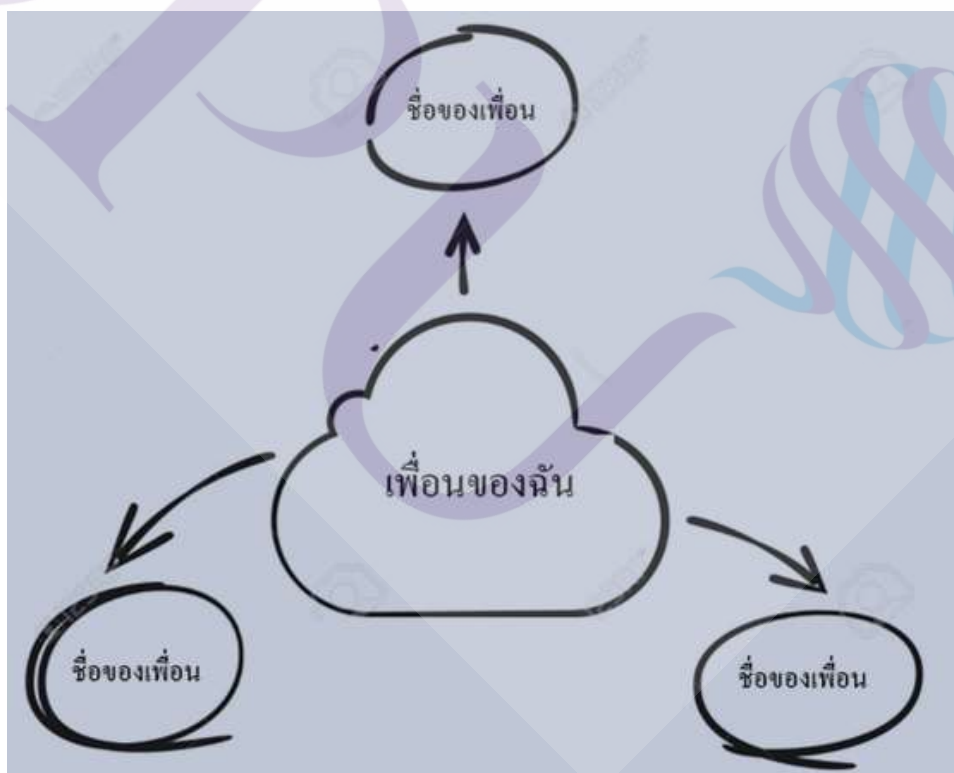
- เพื่อนในห้องเรามีกี่คน

- นักเรียนมีเพื่อนสนิทคือใครบ้าง

๕. ครูรวบรวมนำคำตอบเพื่อนของฉันไว้บนกระดาน

ขั้นดำเนินการสอน

๕. ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๕. ครูแจกใบงานและให้นักเรียนเลือกคำจากรูปภาพ มาเขียนในแผนผังความคิดที่ครูกำหนดให้ และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง เรื่องเพื่อนของฉัน อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๖.ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องเพื่อนของฉันอีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖.สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. เพลง ฉันและเธอ
๒. ใบงานแผนที่ความคิด

๗.การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับเพื่อนของฉัน

ใบงานที่ ๒

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑ ปี

การศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เขียนเรื่องประสบการณ์(วันลอยกระทง)จำนวน

๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการ ได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์เกี่ยวกับวันลอยกระทง
๒. นักเรียนบอกกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันลอยกระทงได้

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนประสบการณ์โดยใช้แผนผังความคิด
๒. นักเรียนเขียนประสบการณ์เป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑.ครูเปิดเพลง รำวงวันลอยกระทงและให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง และรำวงวันลอยกระทง (เปิดเพลงพร้อมรำวง ๒ รอบ)

เพลงลอยกระทง

วันเพ็ญเดือนสิบสอง น้ำนองเต็มตลิ่ง
เราทั้งหลายชายหญิง สนุกกันจริงวันลอยกระทง
ลอยลอยกระทง ลอยลอยกระทง ลอยกระทงกันแล้ว
ขอเชิญน้องแก้วออกมารำวง

ร่างวันลอยกระทง ร่างวันลอยกระทง

บุญจะส่งให้เราสุขใจ บุญจะส่งให้เราสุขใจ

ขั้นดำเนินการสอน

๒. ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ

- วันลอยกระทงสำคัญอย่างไร
- นักเรียนทำอะไรบ้างในวันลอยกระทง

ครูรวบรวมนำคำตอบเกี่ยวกับวันลอยกระทงไว้บนกระดาน

๔. ครูตั้งคำถามว่ากิจกรรมที่ทำและความสำคัญในการลอยกระทง

๕. ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๕. ครูแจกใบงานและให้นักเรียนเลือกคำจากรูปภาพ มาเขียนในแผนผังความคิดที่ครูกำหนดให้ และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง เรื่องวันลอยกระทง อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๖. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องวันลอยกระทง อีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. เพลง วันลอยกระทง
๒. ใบงานแผนที่ความคิด

๗.การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับเรื่องวันลอยกระทง

ใบงานที่ ๓

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑ ปี

การศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เขียนเรื่องประสบการณ์(การจราจร)

จำนวน ๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการ ได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์เกี่ยวกับการจราจร
๒. นักเรียนบอกถึงความปลอดภัยในการจราจรได้

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนประสบการณ์โดยใช้แผนผังความคิด
๒. นักเรียนเขียนประสบการณ์เป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑) ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ

- นักเรียนมาโรงเรียนโดยวิธีการใดบ้าง
- เส้นทางที่นักเรียนมาโรงเรียนมีการจราจรเป็นอย่างไร

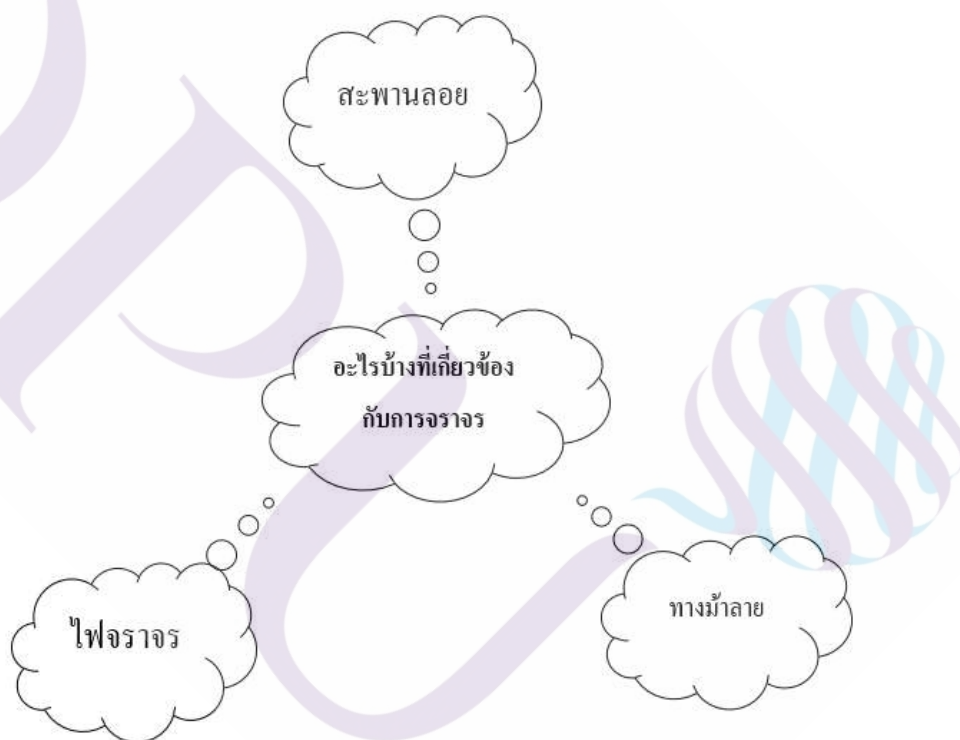
ครูรวบรวมนำคำตอบเกี่ยวกับการจราจรไว้บนกระดาน

- ๒) ครูเปิดคลิปวิดีโอ โรโบคาร์ โพลี เดินทางปลอดภัยกับโพลี ให้เด็กๆดู

ขั้นดำเนินการสอน

- ๓) ครูตั้งคำถามว่า อะไรที่เกี่ยวกับการจราจร
- ๔) ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ๕) ครูแจกใบงานและกำหนดคำจากรูปภาพให้นักเรียนนำมาเขียนในแผนผังความคิด และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง เรื่องวันลอยกระทง อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

- ๖) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการจราจร อีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. คลิปวิดีโอ โรโบคาร์ โพลี เดินทางปลอดภัยกับ โพลี ตอน ข้ามถนนฝึกกฎจราจร
อันตรายนะ ตอนที่ ๑ และ ๒

๒. ใบงานแผนที่ความคิด

๗. การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับการจราจร

ใบงานที่ ๓

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

A series of ten horizontal lines for writing an essay.

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน
๒๕๖๒

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง แบบทดสอบเขียนเรื่องประสบการณ์ จำนวน ๑ คาบ
๖๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ได้

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนประสบการณ์โดยใช้แผนผังความคิด

๒.นักเรียนเขียนประสบการณ์เป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูอธิบายและแจกแบบทดสอบแผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ขั้นดำเนินการสอน

๒) นักเรียนทำแบบทดสอบ

ขั้นสรุป

๑)ครูเก็บแบบทดสอบ

๖.สื่อและแหล่งเรียนรู้

-

๗.การวัดและประเมินผล

แบบทดสอบแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับประสบการณ์

แบบทดสอบ

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียงเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

Blank lined area for writing the composition.

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑ ปี

การศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง จินตนาการของฉัน (ถ้าฉันเป็น....)

จำนวน ๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการ ได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเขียนเรื่องจินตนาการเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองอยากจะเป็นได้

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับจินตนาการ โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนจินตนาการ โดยใช้แผนผังความคิด

๒. นักเรียนเขียนจินตนาการเป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) คุณครูให้ร้องเพลงที่เกี่ยวกับกับสัตว์ต่อไปนี้

เพลง “ค้างคาว”

ค้างคาวเอ๋ย บินมาขี๊ด ๆ คำ ๆ มีด ๆ จะไปสวนไหน จะไปสวนนอก เอาลูกมะกอกมาฝาก
บ้างนะ

เพลง “ตุ๊กแก”

ตุ๊กแกเอ๋ย ตัวลายพริ้ว ๆ งูเขียวตัวน้อย ห้อยหัวลงมา เด็กคนไหน นอนไม่หลับ
ตุ๊กแกกินตับ เสียเถิดเออวา

เพลง “กูกไก่”

กูก ๆ ไก่เลี้ยงลูกมาจนใหญ่ ไม่มีนมให้ลูกกิน ลูกร้องเจี๊ยะ ๆ แม่ก็เรียกไปซื้อขี้ดิน ทำมาหากิน
ตามประสาไก่เอ๋ย

เพลง “แมงมุม”

แมงมุมขยุ้มหลังคา แมวกินปลา หมากัดกระฟุ้งกัน

เพลง ช้าง

เดินตามกันไป

ช้างตัวใหญ่เดินนำหน้า

ลูกช้างเดินตามมา

เที่ยวมองหาแม่อยู่ไหน

แม่ช้างเองวงคูดน้ำ

พ่นน้ำเป็นฝอยทิวไป

ลูกช้างชอบใจ

ชูวงงขึ้นสายไปมา

ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ

- หากนักเรียนเลือกเกิดเป็นสัตว์ได้ นักเรียนจะเลือกสัตว์ชนิดใด
- เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกเป็นชนิดนั้น

ครูรวบรวมนำคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนเลือกกว่าอยากจะเป็นอะไรไว้บนกระดาน
ชั้นดำเนินการสอน

๒) ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับสัตว์ชนิดใดบ้างที่ไม่มีในบทเพลง

๓) ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพราะอะไรจึง
อยากเป็น

นักเรียนต้องการเป็น
สัตว์อะไร
(ไก่, แมว, สุนัข....)

ชีวิตของสัตว์ที่
นักเรียนเลือกเป็น
อย่างไร

๕

ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับจินตนาการ เรื่องเรื่องถ้าฉันเป็น.... อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๖) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องถ้าฉันเป็น.... อีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. ใบงานแผนที่ความคิด

๗. การวัดและประเมินผล

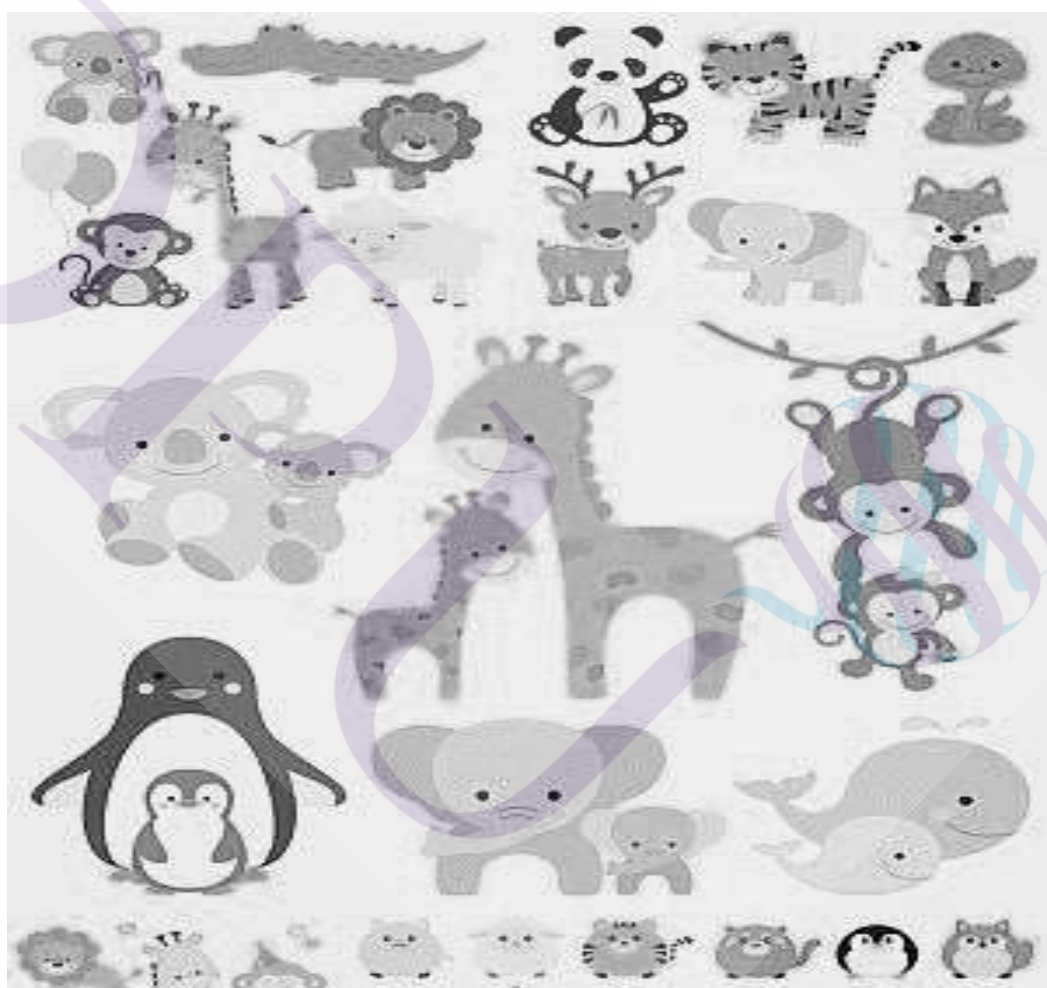
ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับจินตนาการของฉัน (ถ้าฉันเป็น....)

ใบงานที่ ๕

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา
๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เขียนเรื่องจินตนาการ(เมื่อเติบโตขึ้นฉันอยากเป็น....)

จำนวน ๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการ ได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเขียนเกี่ยวกับจินตนาการของตนเองในอนาคต

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับจินตนาการ โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนจินตนาการ โดยใช้แผนผังความคิด

๒.นักเรียนเขียนจินตนาการเป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ

- โตขึ้นนักเรียนอยากเป็นอะไร

- อาชีพใดเป็นอาชีพที่ใฝ่ฝันของนักเรียน

ครูรวบรวมนำคำตอบเกี่ยวกับจินตนาการ เมื่อเติบโตขึ้นฉันอยากเป็น....ไว้บนกระดาน

ขั้นดำเนินการสอน

๒) ครูเปิดคลิปวิดีโอ อาชีพในฝันของเด็กสมัยนี้ มีอาชีพอะไรบ้างนะ ? - Kids การใหญ่ ให้

เด็กๆดู

๓) ครูตั้งคำถามว่า อาชีพใดที่นักเรียนสนใจในคลิปนั้น

๔) ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๕) ครูแจกใบงานและกำหนดคำจากรูปภาพให้นักเรียนนำมาเขียนในแผนผังความคิด และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับจินตนาการ เรื่องเรื่องถ้าฉันเป็น.... อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๖) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องเมื่อเติบโตขึ้นฉันอยากเป็นอะไรอีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้.

๑. คลิปวิดีโอ อาชีพในฝันของเด็กสมัยนี้ มีอาชีพอะไรบ้างนะ ? - Kids การใหญ่ให้เด็กๆ ดู
๒. ใบงานแผนที่ความคิด

๗. การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวเรื่องเมื่อเติบโตขึ้นฉันอยากเป็นอะไร

ใบงานที่ ๖

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เขียนเรื่องจินตนาการ(ถ้าฉันร่ำรวยฉันจะทำอะไรบ้าง)

จำนวน ๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเขียนเกี่ยวกับจินตนาการของตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองต้องการเมื่อร่ำรวย

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับจินตนาการ โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนจินตนาการ โดยใช้แผนผังความคิด

๒. นักเรียนเขียนจินตนาการเป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ

- หากนักเรียนตื่นเช้าขึ้นมาพบเงินในห้องนอนมากมาย นักเรียนจะทำอย่างไร

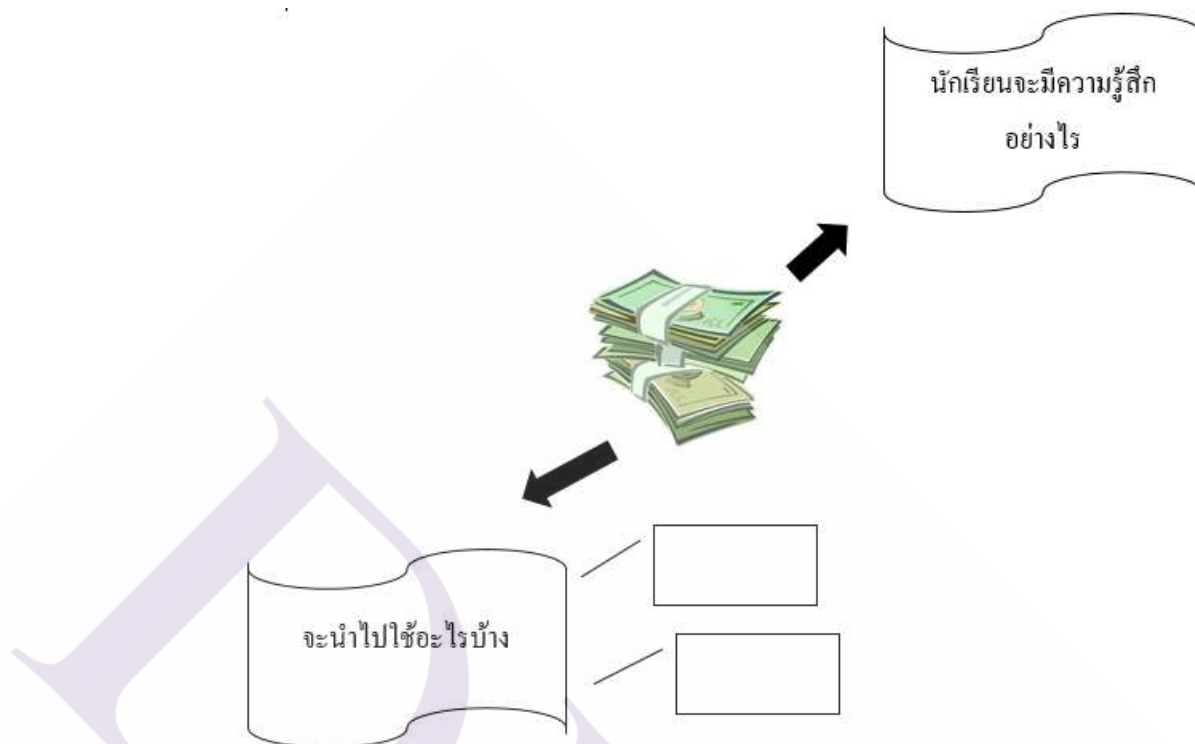
- นักเรียนจะทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก

ครูรวบรวมนำคำตอบเกี่ยวกับจินตนาการ ความร่ำรวย....ไว้บนกระดาน

ขั้นดำเนินการสอน

๒) ครูสมมุติให้นักเรียนมีเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท และให้นักเรียนคิดว่าจะทำอะไร

๓) ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๔) ครูแจกใบงานและให้นักเรียนเลือกคำจากรูปภาพ มาเขียนในแผนผังความคิดที่ครูกำหนดให้ และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับจินตนาการ เรื่องถ้าฉันร่ำรวยฉันจะทำอะไรบ้างอย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๕) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องถ้าฉันร่ำรวยฉันจะทำอะไรบ้างอีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้.

ใบงานแผนที่ความคิด

๗. การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวเรื่องถ้าฉันร่ำรวยฉันจะทำอะไรบ้าง

ใบงานที่ ๗

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑ ปี

การศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เขียนเรื่องจินตนาการ(ถ้าฉันมีตะเกียงวิเศษ ฉันจะ....)

จำนวน ๒ คาบ ๑๒๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเขียนเกี่ยวกับจินตนาการของตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองจะทำเมื่อมีตะเกียงวิเศษ

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับจินตนาการ โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนจินตนาการ โดยใช้แผนผังความคิด

๒.นักเรียนเขียนจินตนาการเป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูตั้งคำถาม โดยสุ่มเรียกนักเรียนบางคนตอบ และ/หรือให้นักเรียนยกมือแล้วเรียกตอบ

- ถ้ามีพรวิเศษให้นักเรียน ๓ ข้อ นักเรียนจะขออะไร

ครูรวบรวมนำคำตอบเกี่ยวกับจินตนาการ การขอพรวิเศษ ๓ ข้อ (ไว้บนกระดาน) ครูให้

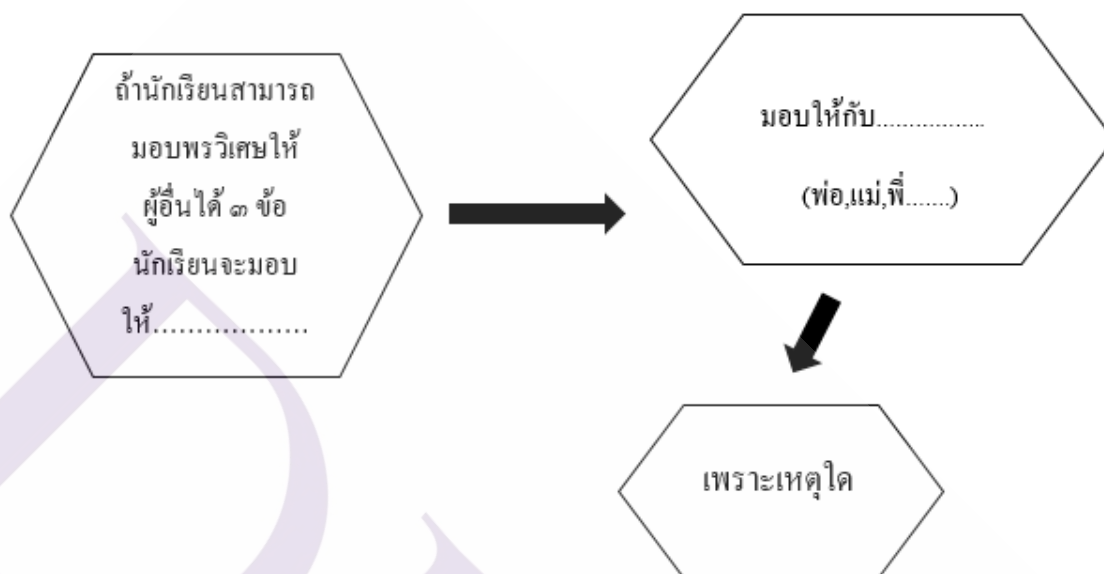
นักเรียนดู๒)คลิปวิดีโอการ์ตูน โดราเอมอน ตอน ตะเกียงวิเศษที่ไม่มีขั้ว

ขั้นดำเนินการสอน

๓) ครูถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนสามารถมอบพรวิเศษให้ผู้อื่นได้ ๓ ข้อ นักเรียนจะมอบให้

ใคร

๔) ครูนำคำตอบที่นักเรียนตอบมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๔) ครูแจกใบงานและให้นักเรียนเลือกคำจากรูปภาพ มาเขียนในแผนผังความคิดที่ครูกำหนดให้ และให้นักเรียนนำคำที่กำหนดในแผนผังความคิดมาเขียนเป็นประโยคแล้วนำประโยคมาเรียงเรียงเป็นความเรียงเกี่ยวกับจินตนาการ เรื่องถ้าฉันมีตะเกียงวิเศษ ฉันจะ....อย่างน้อย ๑๐ ประโยค

ขั้นสรุป

๕) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องถ้าฉันมีตะเกียงวิเศษ ฉันจะ....อีกครั้ง เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ

๖. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. คลิปวิดีโอการ์ตูน โดราเอมอน ตอน ตะเกียงวิเศษที่ไม่มีขั้ว
๒. ใบงานแผนที่ความคิด

๗. การวัดและประเมินผล

ใบงานแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวเรื่องถ้าฉันมีตะเกียงวิเศษ ฉันจะ....

ใบงานที่ ๘

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การเขียน

ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แบบทดสอบเขียนเรื่องจินตนาการ

จำนวน ๑ คาบ ๖๐ นาที

๑.สาระสำคัญ

การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคตามที่ต้องการได้ถูกต้องจะทำให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น

๒.จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเกี่ยวกับจินตนาการได้

๓.สาระการเรียนรู้

การเขียนเกี่ยวกับจินตนาการ โดยการเรียบเรียงประโยค

๔.กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนจินตนาการ โดยใช้แผนผังความคิด

๒.นักเรียนเขียนจินตนาการเป็นความเรียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูอธิบายและแจกแบบทดสอบแผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ขั้นดำเนินการสอน

๒) นักเรียนทำแบบทดสอบ

ขั้นสรุป

๓)ครูเก็บแบบทดสอบ

๖.สื่อและแหล่งเรียนรู้

-

๗.การวัดและประเมินผล

แบบทดสอบแผนที่ความคิดและการเขียนความเรียงเกี่ยวกับจินตนาการ

แบบทดสอบ

แผนผังความคิดและการเขียนความเรียงเรื่องเกี่ยวกับจินตนาการ

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยนำคำสำคัญมาเขียนลงในแผนผังความคิดและเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

แบบทดสอบหลังเรียน
แผนผังความคิดและการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ โดยครูกำหนดคำลงในแผนผังความคิด และเขียนเป็นประโยค จำนวน ๑๐ ประโยค และนำประโยคมาเขียนเป็นความเรียงจำนวน ๑ เรื่อง พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้เวลา ๕๐ นาที

แผนผังความคิดเรื่อง _____

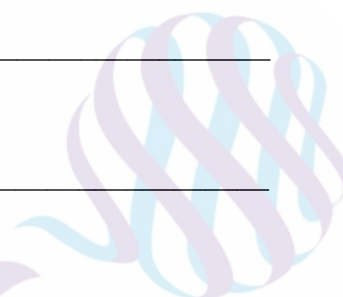
การรักษาสิ่งแวดล้อม

แบบทดสอบการเขียนความเรียง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

เรื่อง _____

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวสุนิษา เกาะอ้อม

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2552

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ปทุมธานี

